

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 15C/37/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4318202706
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mariana Pondelová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2020:4318202706.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice, sudkyňou Mgr. Marianou Pondelovou, v spore žalobcov: 1.) S. Š., L.. XX.XX.XXXX, T. XXX, XXX XX T., 2.) D. Š., L.. XX.XX.XXXX, T. XXX, XXX XX T., zastúpený spoločnosťou: BANÍK & Partners s. r. o., Košická 4984/46, 821 08 Bratislava, IČO: 51 329 972, v mene ktorej koná konateľ a advokát: JUDr. Tomáš Baník, proti žalovaným: 1.) D. T. (O.. E.), L.: XX.XX.XXXX, L. G.Y. XXXX/XX, XXX XX J. - O., zastúpená advokátom: JUDr. Tibor Sojka, AK so sídlom Sládkovičova 1, 934 01 Levice, IČO: 34 033 661, 2.) GRIF, spol. s r. o., IČO: 17333296, Panónska cesta 21, 851 04 Bratislava, zastúpený spoločnosťou: Studio Legale, s. r. o., Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO: 36 811 874, v mene ktorej koná konateľ a advokát: Mgr. Jozef Obert, 3.) Generali Poistovňa, a.s., IČO: 35 709 332, Lamačská cesta 3/ A, 841 04 Bratislava, zastúpený spoločnosťou: MST PARTNERS, s. r. o., Laurinská 3, 811 01 Bratislava, IČO: 36 861 545, v mene ktorej koná konateľ advokát: JUDr. Martin Timcsák, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1., 2. a 3 rade s ú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 20.000,00 Eur a žalovanému v 2. rade sumu 15.000,00 Eur, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu tohto plnenia povinnosť ďalších žalovaných.

II. Žalobcom priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1., 2. a 3 rade vo výške 100 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu tohto plnenia povinnosť ďalších žalovaných. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa 1/ a žalobca 2/ sa podanou žalobou, ktorú doručili Okresnému súdu Levice (ďalej len „súd“ alebo „okresný súd“) dňa 25.06.2018 domáhajú nemajetkovej ujmy z titulu usmrtenia manžela žalobkyne v 1/ rade a otca žalobcu v 2/ rade pri dopravnej nehode dňa 23.12.2016. Žalobkyňa 1/ žiadala priznať nemajetkovú ujmu v sume 20.000,00 Eur a žalobca 2/ v sume 15.000,00 Eur tak, že obaja žiadali zaviazat' povinnosťou plnenia žalovaných v 1-3 s tým, že ich povinnosť zanikne v rozsahu plnenia jedného z nich. Žalobcovia si zároveň uplatnili aj nárok na trovy konania s rovnakým spôsobom plnenia ako tomu bolo pri nároku na istinu.

2.1. Žalobcovia v žalobe uviedli, že 23.12.2016 v čase od 14,10 hod. došlo v katastri obce T., okres B. k zrážke medzi osobným motorovým vozidlom zn. V. XXX, EČ: J.-XXX Q., ktoré viedla ako vodička žalovaná 1/ a chodcom W. Š., L.. XX.XX.XXXX, L. J. T. XXX a to tak, že vodička viedla vozidlo po ceste č. W. v smere na obec T., s ktorým pri prejazde ostrej pravotočivej zákruty dostala v dôsledku nesprávneho spôsobu techniky a jazdy šmyk, prešla do protismeru a následne mimo vozovku, kde pravou prednou časťou vozidla narazila do v tom čase sa nachádzajúceho chodca Š., následkom čoho tento utrpel zranenia, ktorým na mieste nehody podľahol.

2.2. Žalobcovia poukázali na to, že žalovaná 1/ bola rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 10.11.2017, sp.zn. 4T/101/2017-133, ktorým tento schválil dohodu o vine a treste uzavretú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Levice a obvinenou a ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 10.11.2017, uznaná vinnou zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, čím je podľa žalobcov daná jej pasívna vecná legitímácia v konaní.

2.3. Pasívnu legitímáciu žalovaného 2/ žalobcovia odvodzujú od ustanovenia § 427 zákona č. 40/1964 Zb., v znení neskorších predpisov, Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) z dôvodu, že sa jedná o prevádzateľa motorového vozidla, ktorého prevádzkou došlo k zásahu do osobnostných práv. Žalobcovia poukázali na analogické použitie § 427 a nasl. OZ pri určení zodpovednej osoby za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Majú za to, že je potrebné vychádzať z toho, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nutne zodpovedá aj prevádzateľ. Nemá podstatný význam, či prevádzateľ vozidla bol či nebol vlastným priamym fyzickým pôvodcom zásahu. Žalobcovia odkázali na rozsudky NS ČR sp.zn. 30Cdo 814/2003, 30Cdo 1627/2005, 30Cdo 999/2007, 33Cdo 73/2003.

2.4. Čo sa týka žalovaného 3/ žalobcovia uviedli, že ten bol v čase udalosti poisťiteľom žalovaného 2/ v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pod pojmom ujma na zdraví sa vo svetle rozsudku Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „ESD“) zo dňa 24.10.2013, sp.zn. C-22/2012, má rozumieť akákoľvek ujma, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. ESD na základe týchto svojich úvah dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Žalobcovia odkázali na bod 56 rozsudku, kde ESD konštatoval, že poškodené osoby sa pri svojom nároku opierajú o ustanovenie § 11 OZ, teda majú oporu vo vnútroštátnom práve. V 57. bode rozsudku sa uvádza, že tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto ustanovenia patria do tej časti OZ, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle tohto zákonníka nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom slova zmysle. Žalobcovia uviedli, že aj žalovaný 3/ je tak v prejednávanej veci nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva a v spore pasívne vecne legitimovaný.

2.5. Žalobcovia ďalej uviedli, že tragická nehoda ukončila život neb. W. Š., manžela a otca žalobcov a zároveň navždy zmenila ich dovtedajší život. Vzťahy v rodine žalobcov boli medzi všetkými jej členmi harmonické a nadštandardné, tvorili fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami; až do dopravnej nehody žili obaja žalobcovia s nebohým v spoločnej domácnosti, denne sa stretávali a vzájomne si pomáhali. Po tragédii prežívajú žalobcovia opodstatnenú traumu, zúfalstvo, smútok, citovú ujmu, úzkosť z trvalej straty blízkej osoby a nemožnosti ďalšieho spoločného života; sú ochudobnení o rozvoj citových väzieb, t.j. sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov. Smrťou manžela a otca bola narušená celistvosť rodiny, zasiahnuté do ich rodinného a súkromného života, pričom ujma, ktorá bola stratou najbližšej osoby obom žalobcom spôsobená, je nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá, bude ich sprevádzať po celý zvyšok života. Poukázali na to, že právo na súkromie inkorporuje oprávnenie fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a slobodne rozvíjať interpersonálne vzťahy na emocionálnej báze, a to vzťahy medzi príslušníkmi rodiny budované na dlhodobých a citovo mimoriadne silných vzájomných väzbách. Pri reálnej existencii takýchto vzťahov určitej kvality medzi ľudskými bytosťami dochádza porušením práva na život jednej z nich k absolútnej a nezvratnej deštrukcii všetkých vybudovaných citovaných väzieb a tým k neoprávnenému zásahu do práva na súkromný a rodinný život pozostalého alebo pozostalých. Táto relevantná skutočnosť potom, za splnenia predpokladu zániku medziľudských vzťahov a väzieb určitého stupňa intenzity, zakladá právo dotknutej fyzickej osoby na ochranu osobnosti v zmysle ustanovenia § 11 a nasl. OZ. Žalobcovia poukázali na to, že v predmetnej veci došlo protiprávnym konaním tretej osoby k neoprávnenému a nezvratnému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov podľa § 11 OZ, konkrétne do ich práva na súkromie a rodinný život, garantovaného Ústavou SR, čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (publikovaný pod č. 209/1992 Zb.) a čl. 17 Medzinárodného

paktu o občianskych a politických právach (publikovaný pod č. 120/1976 Zb.), ktoré zahrňuje právo na realizáciu a rozvíjanie rodinných vzťahov, keď súčasťou súkromného života je nepochybne rodinný život zahrňujúci nielen sociálne, morálne a kultúrne vzťahy medzi najbližšími príbuznými. Tam, kde v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo k jej porušeniu alebo ohrozeniu, teda k vzniku nemajetkovej ujmy, vznikajú pre pôvodcu neoprávneného zásahu občianskoprávne sankcie podľa § 13 Občianskeho zákonníka a to napriek tomu, že zodpovednosť za nemajetkovú ujmu sa zakladá na objektívnom princípe, t.j. vzniká bez zreteľa na zavinenie odporcu. Spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny. Žalobcovia uviedli, že primeraným zadosťučinením je v tomto prípade aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom odkázali na Rozsudok NS ČR zo dňa 28.2. 2005, sp.zn. 30Cdo 1678/2004. Za situácie, že došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov chráneného § 11 OZ, ktorého súčasťou je i rodinný život, keď z objektívneho hľadiska je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodčiniteľnou ujmov, ktorá stíha jeho zostávajúcich členov, je potom náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 2 primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu (odkaz na Rozsudok NS ČR zo dňa 15.07. 2005, sp.zn. 30Cdo 2951/2004). Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení OZ o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov (odkaz na Uznesenie NS SR zo dňa 17.2.2011, sp.zn. 5Cdo 265/2009).

2.6. Ďalej uviedli, že v zmysle čl. 2 ods. 1 CSP musí byť ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Podľa tohto princípu a v zmysle ust. § 1 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd súd musí vykladať a používať ustanovenia OZ ako normy nižšej právnej sily v súlade s listinou ako ústavným zákonom. Satisfakcia musí mať takú kvalitu, aby neporušovala základné ľudské práva a slobody poškodeného, najmä na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, právo na ochranu zdravia a ľudskej integrity. Poukázali na to, že zákon ustanovuje súdu povinnosť pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy prihliadnúť nielen na závažnosť vzniknutej ujmy, ale aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva na ochranu osobnosti došlo z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov. Pri určovaní relatívnej satisfakcie je dôležitým aspektom i to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti pričom táto musí byť zároveň proporcionálna vo vzťahu k následku, za ktorý žalovaní zodpovedajú. V danej veci došlo nečakaným a tragickým úmrtím blízkej osoby žalobcov nepochybne k tak závažnému zásahu do ich práv na ochranu osobnosti, ktorý vzhľadom na svoju povahu žiaľ nie je možné napraviť formou restitutio in integrum, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nemôže byť na mieste. Žalobcovia pociťujú a prežívajú ujmu v osobnostnej sfére vzhľadom na povahu, intenzitu, trvanie a širší okruh pôsobenia nepriaznivého následku ako závažnú. Požadované finančné plnenie nevnímajú ako formu absolútnej satisfakcie, ale ako všeobecné gesto spravodlivosti, úcty k ľudskému životu.

3. Žalovaná 1/ vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 19.07.2018 uviedla, že predmetná žaloba bola proti nej podaná nedôvodné, a preto navrhuje, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Svoj návrh na zamietnutie podanej žaloby zdôvodnila nedostatkom jej pasívnej vecnej legitímácie v konaní. Podľa jej názoru za pasívne vecne legitímovaného v tomto konaní nemožno označiť ani žalovaného 2/. Uviedla, že v tomto smere existuje celý rad rozhodnutí odvolacích súdov ako aj rozhodnutia Ústavného súdu SR, ktoré sú súdom vo veciach o ochranu osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy už notoricky známe. Žalovaná 1/ poukázala aj na stanovisko Súdného dvora Európskej únie vo veci Y., C-22/12, podľa ktorého pojem „ujma na zdraví“, zahŕňa akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú ako aj psychickú traumu. Medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia uhradiť v súlade s harmonizovanou smernicou Č.72/166/EHS a smernicou Č.90/232/EHS, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu takejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Keďže slovenské vnútroštátne právo umožňuje v ustanoveniach OZ, a to konkrétne v § 13 ods. 2 a 3, rodinným príslušníkom dopravnej nehody takúto náhradu požadovať, je zřejmé, že sa tejto náhrady, krytej povinným zmluvným poistením, sa žalobcovia právom domáhajú. Svoje práva a právom chránené záujmy si však môžu právne účinným spôsobom uplatňovať len od žalovaného 3, ktorý je podľa žalovanej 1/ jediným pasívne vecne legitímovaným účastníkom konania o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, a to s poukazom na existenciu uzavretej zmluvy o povinnom zmluvnom poistení medzi žalovaným 2/ a žalovaným 3/. Žalovaná 1/ ďalej uviedla, že pre nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie napáda okrem jej povinnosti zaplatiť žalobcom nemajetkovú ujmu, aj jej povinnosť zaplatiť

žalobcom náhradu trov konania, keďže ani takýto výrok súdu by nebol súladný so zákonom. V záujme eurokonformného výkladu slovenského práva žalovaná 1/ navrhla, aby súd podanú žalobu proti nej ako nedôvodnú zamietol a súčasne jej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % (vyjadrenie na č. I. 29,30).

4. Žalovaný 3/ vo svojom vyjadrení zo dňa 19.07.2018 poukázal na skutočnosť, že je potrebné dôsledne odlišovať nárok na náhradu škody, ktorý majú žalobcovia voči žalovanému 1/ (vodičke vozidla), resp. žalovanému 2/ (prevádzkovateľovi vozidla), na ktorých zodpovednosť za škodu sa vzťahuje povinné zmluvné poistenie upravené v zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Zo PZP“) od nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým blízkym osobám poškodeného, t. j. žalobcom, neoprávneným zásahom do práva na ochranu ich súkromia a rodinného života v zmysle § 11 OZ a na skutočnosť, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je predmetom poistného krytia v zmysle ZoPZP. Osobe, do ktorej osobnostných práv bolo zasiahnuté úmrtím blízkej osoby, priznáva právny poriadok Slovenskej republiky peňažnú satisfakciu ako formu odškodnenia za psychické útrapy, ktoré jej boli stratou blízkej osoby spôsobené, a to prostredníctvom inštitútu primeraného zadosťučinenia podľa § 13 OZ. Primerané zadosťučinenie môže byť poskytnuté buď v morálnej forme, alebo vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Tento nárok môže však byť poškodenému priznaný len vtedy, ak ho uplatňuje voči povinnej osobe, teda voči osobe, ktorá svojím konaním do osobnostných práv poškodeného zasiahla, a nie voči poisťovni, keďže táto v takomto spore nie je pasívne legitimovaná. Podľa názoru žalovaného 3/, náhrada nemajetkovej ujmy poškodených nie je zahrnutá v rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle § 4 ZoPZP. Žalovaný 3/ vychádza pritom tak z aktuálne platnej a účinnej právnej úpravy, ako aj zo stabilnej judikatúry slovenských súdov, ktorá do dnešného dňa nebola prekonaná. Žalovaný 3/ pritom poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.4.2011, sp. zn.: 4 Cdo 168/2009, v ktorom sa Najvyšší súd SR detailne zaoberal vzťahom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a poistného plnenia, a z ktorého jasne vyplýva separácia náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby (ktoré možno uplatňovať len v rámci ustanovení § 11 a nasl. OZ) a náhrady škody podľa ustanovení § 415 a nasl. OZ. Podľa žalovaného 3/ ani rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 (T. Y. / O. G., J. Y.), nič nemení na doterajšom právnom stave a na rozhodovacej praxi, ktorú nastolil Najvyšší súd SR svojím rozhodnutím sp. zn.: 4 Cdo 168/2009. Žalovaný 3/ poukázal ďalej na to, že túto právnu otázku (či je poisťovňa v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do práva na ochranu osobnosti pozostalých po obeti dopravnej nehody pasívne legitimovaná, resp. či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch spadá do rozsahu poistného krytia v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení posudzoval Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo svojom rozhodnutí zo dňa 31.3.2016, sp. zn.: 3 Cdo 301/2012, kde dospel k záveru, že poisťovňa nie je v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do práva na ochranu osobnosti pozostalých po obeti dopravnej nehody pasívne legitimovaná. Žalovaný 3/ ďalej poukázal aj na princíp právnej istoty, ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (odkázal na I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99). Požiadavka právnej istoty je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie (odkaz na 111. ÚS 356/06). Na uvedený princíp právnej istoty sú všeobecné súdy povinné prihliadať aj priamo na základe čl. 2 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Podľa čl. 2 ods. 1 CSP: „Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.“ Podľa čl. 2 ods. 2 CSP: Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít: ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. ”Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (odkaz na IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Keďže v prejednávanej veci ide o posúdenie rovnakej právnej otázky ako vo vyššie citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.3.2016, sp. zn.: 3 Cdo 301/2012 (či je poisťovňa v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do práva na ochranu osobnosti pozostalých po obeti dopravnej nehody pasívne legitimovaná, resp. či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch spadá do rozsahu poistného krytia v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení), resp. v rozhodnutí NS SR z 20. apríla 2011 sp. zn. 4 Cdo

168/2009, žalovaný 3/ v súlade s čl. 2 ods. 1 a 2 CSP, ako aj princípom právneho štátu legitímne očakáva, že tento spor bude rozhodnutý v súlade s vyššie citovanou ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Žalovaný 3/ ďalej uviedol, že nechce, a nijakým spôsobom nemá záujem spochybníť alebo zväčšiť utrpenie, ktoré žalobcovia prežívali a stále prežívajú v súvislosti s nehodou a s úmrtím ich manžela a otca. Je nepochybné, že život príbuzného človeka má nevyčísliteľnú hodnotu, ktorú žiadna suma nenahradí. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch preto neplní reštitučnú, ale iba satisfakčnú funkciu. Vzhľadom na satisfakčnú funkciu náhrady nemajetkovej ujmy sa žalovanému 3/ javí uplatnená náhrada vo výške 20.000,00 eur (požadovaná žalobcom 1/) a 15.000,00 eur (požadovaná žalobcom 2/) ako neprímerane vysoká. Existuje pomerne bohatá judikatúra, ktorá sformovala kritériá, ktoré by súd mal v rámci rozhodovania o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zohľadniť. Podľa názoru žalovaného 3/ by mal súd zohľadniť aj štandardne priznávané sumy v obdobných konaniach, pričom podotýka, že priznávanie nadhodnotených súm titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch by mohlo predstavovať prostriedok neoprávneného obohacovania sa. Okresný súd Nitra rozhodnutím v konaní sp. zn. 10C/142/2002 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 200.000,- Sk (6.638,78 eura). V odôvodnení okrem iného uviedol: „... vzhľadom na veľmi intenzívny zásah do súkromia a spôsobenú citovú ujmu je požadovaný nárok žalobkyne primeraný. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vychádzať, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, a teda samotná závažnosť vzniknutej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Súd pri určení peňažnej náhrady prihliadol na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrteľnej nehody dcéry žalobkyne a dôsledky, ktoré vyvolali u samotnej žalobkyne, ale aj na to, že išlo o nedbanlivostný trestný čin, kde nebolo v úmysle žalovaného konať týmto spôsobom, a aj na okolnosti dopravnej nehody.“ Žalovaný 3/ uviedol, že žalobkyňa v tomto prípade bola matkou nebohej a išlo o obdobný prípad, kedy bolo úmrtie spôsobené nedbanlivostným trestným činom. Ďalej žalovaný 3/ poukázal na uznesenie NS SR 3Cdo 292/2009 zo dňa 7.12.2009 (ktorým bolo odmietnuté dovolanie) a predošlým konaním bola manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do súkromného a rodinného života spôsobeného smrťou manžela vo výške 200.000,- Sk - 6.638,78 eura (z pôvodne žiadaných 5.530.000,- SK - 183.562,37 eura). Z rozhodnutia vyplýva: „V dôsledku tragickej smrti manžela žalobkyne ide o závažnú ujmu, ktorá postihnutej osobe priznáva právo na peňažnú satisfakciu. Jej primeranú výšku odôvodnil (pozn.: prvostupňový súd) závažnosťou vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosťami, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Vzhľadom na uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy (5.530.000,- Sk) zdôraznil, že zmyslom zadosťučinenia nie je zábezpeka, zdroj obživy, či náhrada príjmov; nemôže ísť ani o neprímerané obohatenie. Vychádzajúc zo všetkých zistených navzájom sa ovplyvňujúcich faktorov u žalobkyne a žalovaného (konanie, ktorého nebolo úmyselné), prihliadajúc na princíp spravodlivého usporiadania vzťahov, za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy považoval 200.000,- Sk, a preto žalobu vo zvyšnej časti zamietol.“ Na základe všetkých uvedených skutočností preto žalovaný 3/ navrhol, aby súd žalobu voči nemu zamietol a priznal mu náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia (celé vyjadrenie v spise na č. I. 33 - 40, prílohy k vyjadreniu na č. I. 43-58).

5. Dňa 24.07.2018 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného 2/, ktorý nespochybnil, že vozidlo zn. V. XXX, R.: J. - XXX Q. spôsobilo nehodu, po ktorej utrpel poškodený zranenia nezlučiteľné so životom. Predmetné vozidlo v tom čase viedla žalovaná 1/, ktorá ho mala v dočasnom užívaní. Uviedol, že vozidlo bolo v čase nehody vlastníctvom žalovaného 2/ a v čase nehody bolo kryté povinným zmluvným poistením u žalovaného 3/. Žalovaný 2/ uviedol, že ako prevádzateľ predmetného motorového vozidla má objektívnu zodpovednosť v zmysle § 853 a § 427 ods. 2 OZ a tým je podľa žalobcov daná pasívna legitímácia žalovaného 2/. Poukázal však na to, že v prípade žalovaných 1,2,3 však ide o rôzne právne nároky vyplývajúce avšak z rovnakého skutkového základu. Kým žalovaný 1/ je zodpovedný na základe § 420 Občianskeho zákonníka (všeobecná zodpovednosť) so zavinením potvrdeným rozsudkom Okresného súdu Levice č. k. 4T 101/2017-133 zo dňa 10.11.2017 a prevádzateľ má objektívnu zodpovednosť aj keď nebol priamym pôvodcom zásahu, tým je žalovaný 1/, žalovaný 3/ zodpovedá v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení (ďalej v texte ZoPZP) použitím eurkonformného výkladu § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP. Žalovaný 2/ je toho názoru, že náhrada nemajetkovej ujmy v rámci ochrany osobnosti má byť hradená z povinného zmluvného poistenia

zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a tým je podľa žalovaného 2/ daná priama a jediná pasívna legitimácia žalovaného 3/ v spore, nakoľko v prípade žalovaných ide o rôzne právne nároky, z ktorých by si mali žalobcovia vybrať, nie je možné ich podľa názoru žalovaného 2/ žalovať naraz. Žalovaný 2/ súhlasí s názorom žalobcov, že je daná pasívna legitimácia poisťovne v spore. Otázka právneho významu, ktorú už riešili sudy spočíva v tom, že je daná pasívna legitimácia poisťovne v danom spore, pretože § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP pokrýva aj nemajetkovú ujmu spôsobenú blízkym pozostalým obetí dopravných nehôd a to v rámci zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. K tomuto právnemu názoru dospeli sudy za použitia eurokonformného výkladu celej problematiky, argumentovali nadradenosťou komunitárneho práva nad vnútroštátnym právom a potrebou zohľadniť účel a význam tzv. motorových smerníc, ktoré boli Slovenskou republikou inkorporované do nášho vnútroštátneho poriadku najmä v podobe ZoPZP. Žalovaný 2/ poukázal aj na judikatúru Európskeho súdneho dvora, ktorá konštatovala, že ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou motorového vozidla, nemôžu odňať motorovým smerniciam ich potrebný účinok (Rozsudok ESD C - 300/10 C. S., C - 22/12 Y., bod 42). Účelom a významom tzv. motorových smerníc je povinnosť každého členského štátu zabezpečiť, aby vnútroštátne právo zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením. V neposlednom rade súčasťou eurkonformného výkladu je aj výklad pojmu škody, ktorá zahŕňa v sebe majetkovú ale aj nemajetkovú zložku zdravia. Podľa žalovaného 2/ všetky tieto skutočnosti s poukazom na Rozsudok ESD C - 22/12 Y., resp. jeho prejudiciálny výrok, že tzv. motorové smernice sa majú vykladať tak, že povinné zmluvné poistenie pokrýva aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej ujmy blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore samej, vedie k názoru, že povinné zmluvné poistenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v SR pokrýva aj nemajetkovú ujmu. Žalovaný 2/ ďalej uviedol, že pokiaľ bude mať súd za to, že je daná pasívna legitimácia žalovaného 2/ ako prevádzateľa a súčasne sa preukáže vznik nemajetkovej ujmy žalobcami v tomto súdnom konaní, žalovaní majú byť zodpovední tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči zodpovednému subjektu a na totožné plnenie súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi, nie je možné uložiť žalovaným povinnosť solidárneho plnenia (odkaz na rozhodnutie NS ČR, sp. zn. 25Cdo 499/2002, sp. zn. 25Cdo 464/2000). S týmto názorom sa žalovaný 2/ stotožňuje, ale je toho názoru, že v prípade žalovaného 1/ a 2/ ide o totožný nárok svojím základom tej istej právnej normy aj keď s odlišnosťami ohľadom zavinenia a tým pádom majú byť zaviazaní žalovaní 1/ a 2/ solidárne a teda spoločne a nerozdielne, kým pri poisťovni (žalovaný 3/) má byť zohľadnená pluralita nároku a teda oddelenosť nároku. Čo sa týka stanovenia výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, pokiaľ vznikla a bude žalobcami preukázaná v tomto súdnom konaní, považuje žalovaný 2/ poukázať na výšku nemajetkovej ujmy, pri určení ktorej má súd v tejto oblasti rozhodovania voľnú úvahu, pretože zákon nestanovuje ani len rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Pri jej rozhodovaní preto podľa žalovaného 2/ musí súd prihliadnuť na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, na požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Poukázal na atribút primeranosti, proporcionality, ako aj rôzne rozhodnutia súdov SR a j ČR. Na základe vyššie uvedených skutočností žalovaný 2/ navrhol, aby súd žalobu voči žalovanému 2/ zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej legitimácie. V opačnom prípade a ustálení výšky nemajetkovej ujmy žalovaný 2/ žiada, aby bol so žalovaným 1/ zaviazaný spoločne a nerozdielne (celé vyjadrenie na č. l. 63-65).

6.1. Dňa 09.08.2018 bolo súdu doručené vyjadrenie žalobcov v ktorom právny zástupca k vyjadreniu žalovanej 1/ uviedol, že je potrebné ustáliť, že § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) zakladá právo poškodeného uplatniť si svoj nárok priamo proti poisťovni, kde tento je povinný ho zároveň i preukázať. Poškodený však môže uplatňovať náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla súčasne aj od poisteného škodcu či pôvodcu zásahu (žalovaná 1/), resp. prevádzkovateľa vozidla (žalovaný 2/); je pritom výlučne v jeho dispozícii, či si svoj nárok uplatní samostatne, alebo spoločne voči každému z iného právneho dôvodu, pričom je oprávnený na plnenie len raz. Ak žalobcovia uplatňujú nárok proti žalovaným 1/ až 3/, ich vzájomný vzťah je taký, že v tom rozsahu, v akom splnil veriteľovi jeden z nich, zaniká dlh a tým aj povinnosť ostatných. Podľa žalobcov majú postavenie samostatných spoločníkov (§ 76 CSP), nevzniká medzi nimi pasívna solidarita a jedným rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na splnenie

celého dlhu veriteľovi, pričom vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah. Existencia záväzkovoprávneho vzťahu založeného poistnou zmluvou medzi žalovaným 2/ a 3/, rovnako tak ani existencia priameho nároku poškodeného proti poisťovni preto nevylučuje pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného 1/ a 2/. Žalovaná 1/ ako fyzická osoba, konkrétnym konaním ktorej bolo zasiahnuté do chránených osobnostných práv (pôvodca zásahu), je nositeľom občianskoprávnej zodpovednosti za nemajetkovú ujmu.

6.2. Čo sa týka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2/, kde aj tento túto namieta i napriek konštatovaniu o existencii svojej objektívnej zodpovednosti, a to z dôvodu rôznosti právnych nárokov, z ktorých si podľa jeho názoru majú žalobcovia vybrať a nie ich žalovať naraz, žalobcovia poukazujú na svoje doterajšie vyjadrenia; návrh zaviazat' žalovaného 1/ a 2/ solidárne na splnenie záväzku a žalovaného 3/ samostatne nemá oporu v platnej legislatíve (viď. rozhodnutie vyššej súdnej autority in concreto Uznesenie Krajského súdu Trnava zo dňa 06.06.2016, sp.zn. 25Co/617/2015). Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy, túto určuje súd a je predmetom jeho voľnej úvahy. Pri svojom rozhodovaní musí súd vychádzať z dvoch kritérií, a to závažnosť vzniknutej ujmy, kde sa predpokladá, že čím je táto závažnejšia čo do svojho rozsahu, trvania dôsledkov a pod., tým vyššia bude aj náhrada v peniazoch a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Súd preto musí v každom prípade vychádzať z dostatočne zisteného skutkového stavu, len tak je možné účinne docieľiť satisfakčnú funkciu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorou sa sleduje primerané a zodpovedajúce vyváženie a zmiernenie vzniknutej nemajetkovej ujmy osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Závažnosť vzniknutej ujmy je daná mierou intenzity zásahu a časom trvania nepriaznivého následku. Opäť poukázali na to, že v dôsledku neoprávneného zásahu došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb, vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelým. Smrť člena rodiny je pre väčšinu ľudí tou najväčšou stratou, s ktorou sa môžu vo svojom živote stretnúť. Okrem psychickej bolesti, ktorá je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, častokrát vyžadujúca i odbornú pomoc (v dôsledku duševného ochorenia), sú žalobcovia zasiahnutí stratou blízkej osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním je práve upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov, odovzdávanie manželskej a otcovskej lásky, i výchovného poslania, na ktorých je človek existenčne závislý. Ich absencia sa negatívne prejaví nielen vo sfére osobnostného prežívania, ale významným spôsobom ovplyvní celý budúci život človeka. Strata takéhoto rodinného príslušníka predstavuje nenávratnú a trvalú deštrukciu medziľudských väzieb, vytvárajúcich základ rodinného života. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy nie je kompenzovať fyzickú absenciu zomrelého, ale pokúsiť sa nahradiť pozostalému nemateriálnu ujmu, prejavujúcu sa v jeho subjektívnych pocitoch. Pri určovaní výšky relatívnej satisfakcie je rovnako potrebné prihliadať aj na judikatúrou ustálené kritériá ako na strane poškodeného (osoby oprávnenej), tak na strane škodcu (osoby povinnej). Okolnosti, ktoré je potrebné skúmať na strane pozostalého, môžu byť podľa rozvíjajúcej sa doktríny intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým, otázka ich vzájomnej hmotnej závislosti, prípadné poskytnutie inej satisfakcie. Okolnosťami na strane osoby zodpovednej sú postoj pôvodcu zásahu, dopad do jeho duševnej sféry, jeho majetkové pomery a miera spoluzavinenia usmrteného. Postoj pôvodcu zásahu je možné od samotnej udalosti k rodine zomrelého charakterizovať ako absenciu empatie a ľútosti. Za svoje konanie sa doposiaľ osobne neospravedlnil, odôvodnene preto nemožno očakávať, že celá udalosť má dopad do jeho duševnej sféry. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov SR a Ústavného súdu SR je v kontexte rozsudku Súdného dvora Európskej únie zo dňa 24.10.2013, sp.zn. C-22/2012, nemajetková ujma krytá zákonným povinným zmluvným poistením motorového vozidla a reálna možnosť uspokojenia priznaných nárokov je tak obmedzená len limitom poistného plnenia z jednej škodovej udalosti vo výške 5.000.000 eur (§ 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z.). Z uvedeného dôvodu preto nie je potrebné skúmať majetkové pomery. Žalobou požadovaná výška nemajetkovej ujmy navyše nepôsobí likvidačné, ale predstavuje základné štandardné kompenzovanie zmiernenia ujmy žalobcov v prípade, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Na samotnom následku nenesie usmrtený manžel a otec žalobcov žiadnu mieru spoluviny. K totožnému záveru dospel i žalovaný 3/, ktorý pri likvidácii uplatnených nákladov spojených s pohrebom, poistné plnenie v súlade s § 441 OZ nekrátil. Dôležitým aspektom pri určovaní nemajetkovej ujmy je nakoniec i to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti, pričom táto musí byť zároveň proporcionálna vo vzťahu k následku, za ktorý žalovaní zodpovedajú. Princíp proporcionality patrí medzi všeobecné právne zásady, ktoré aj keď nie sú výslovne obsiahnuté v právnych predpisoch, v európskej právnej kultúre sú však bezpodmienečne uplatňované. V danej veci došlo cudzím zavinením k tragickému následku, ktorý je trvalý a podľa svojej povahy nenapraviteľný formou restitutio in integrum. Po tom čo súd prihliadne na všetky okolnosti prípadu, musí pri aplikácii § 13 ods. 2 OZ vychádzať z princípu proporcionality. Inými slovami, súd v rámci svojej úvahy musí dbať o to, aby priznaná výška satisfakcie bola založená na objektívnych a rozumných dôvodoch,

a aby medzi priznanou výškou a spôsobenou ujmom existoval vzťah vnútornej a vonkajšej primeranosti. Vnútorňa primeranosť je dosahovaná zväžením rozhodných skutočností súvisiacich so zásahmi do všetkých oblastí života žalobcov. Vonkajšia primeranosť je potom dosahovaná zhodným výsledkom vo všetkých skutkovo totožných prípadoch.

6.3. Žalobcovia sa vyjadrili aj k vyjadreniu žalovaného 3/, ktorý rovnako namietal, že v spore nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom, kde vo vyjadrení zameranom na výklad vnútroštátnej právnej úpravy a analýzu rozsudku súdneho dvora Európskej únie zo dňa 24.10.2013, sp.zn. C-22/2012 (ďalej len „rozsudok ESD“), opiera svoju argumentáciu o rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 15.05.2017, sp. zn. 8Cdo/219/2016 a ostatnú jeho časovo predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť. V súvislosti s posudzovaním otázky, či je náhrada nemajetkovej ujmy krytá povinným zmluvným poistením, poukázali na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 17.08.2016 vo veci sp. zn. I. ÚS 474/2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016, zo dňa 11.10.2016 a v neposlednom rade sp. zn. III. ÚS 610/2017, zo dňa 10.10.2017 s tým, že v uvedených rozhodnutiach ústavný súd uviedol, že nespochybňuje koncept súčasnej právnej úpravy obsiahnutej v OZ, ktorá pri svojom vzniku skutočne vychádzala z pojmu ako materiálneho a tým aj presne kvantifikovateľného postihnutia poškodeného. Naznačuje to i ustanovenia § 442 OZ, podľa ktorého sa uhrádza skutočná škoda a čo poškodenému ušlo a v relácii k ods. 2 tohto istého ustanovenia, podľa ktorého pri škode spôsobenej niektorým trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch. V tomto prípade je fakt vstupu Slovenskej republiky do EÚ zásadným prelomom v procese kontinuálneho vývoja právneho poriadku i jeho interpretácie, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj únijný normotvorca. Ak slovenský zákonodarca do zákonného pojmu škoda použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení, a teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákona nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné pokrytie, dostáva sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc do rozporu so zámerom tvorcu únijnej právnej regulácie identifikovaným Súdnym dvorom. Všeobecné súdy sú preto povinné skúmať možnosť implementácie eurokomformného výkladu, prostredníctvom tzv. nepriameho účinku relevantnej únijnej regulácie. Pokiaľ súdy dospeli k záveru o možnosti extenzívneho výkladu pojmu škoda použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení, ústavný súd tento záver nepovažuje za arbitrárny ani inak ústavne neudržateľný. Právny zástupca žalobcov poukázal aj na rozhodnutia súdov SR ako aj uviedol, že zotráva na legitímite žalobcovi uplatneného nároku a aj legitímite uplatneného procesného postupu (celé vyjadrenie v spise na č. I. 78-82)

7. 1. V ďalšom vyjadrení žalovaného 3/ zo dňa 31.08.2018 tento uviedol, že žalobcovia svoje právo domáhať sa nemajetkovej ujmy priamo od žalovaného 3/ ako poisťovateľa z povinného zmluvného poistenia odvodzujú od viacerých rozhodnutí krajských súdov SR. Nakoľko uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 16. decembra 2015, sp. zn. III. ÚS 646/2015 bolo prijaté ako prvé a ostatné rozhodnutia Ústavného súdu SR /I. ÚS 474/2016, III. ÚS 666/2016 a III. ÚS 610/2017/ z neho vychádzajú a v celom rozsahu sa naň odvolávajú, žalovaný 3/ sa vyjadril len k uzneseniu sp. zn. III. ÚS 646/2015 v ktorom Ústavný súd SR v súvislosti s rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C- 22/12 Y. konštatoval, na čo sa žalobcovia v replike odvolávajú, že „hoci Súdny dvor EÚ viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zrejmé, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení OZ (§ 11 a § 13, pozn.) každého z týchto štátov, umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.“ V tejto súvislosti žalovaný 3/ uvádza, že predmetom konania na Ústavnom súde SR bola sťažnosť sťažovateľky (KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s.) z dôvodu porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V sťažnosti sťažovateľka namietala nesprávnosť právnych záverov krajského súdu (aj okresného súdu) v otázke výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o povinnom zmluvnom poistení“). Sťažovateľka v sťažnosti predloženej Ústavnému súdu SR zopakovala svoje argumenty, ktoré vzniesla už v konaniach pred všeobecnými súdmi, a uviedla, že: „Ak odvolací súd dospel k právnomu záveru, že uvedené smernice upravujú povinnosť členských štátov zahrnúť do náhrady škody podľa vnútroštátneho práva aj náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, mal zároveň riadiac sa čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 Ústavy SR konštatovať, že Zákon o povinnom zmluvnom poistení svoje ustanovenie § 4 transpozíciou uvedených smerníc nedoplnil o úhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.“ Žalovaný 3/ poukázal na to, že ústavný súd SR predmetnú sťažnosť sťažovateľky odmietol z dôvodu jej

zjavnej neopodstatnenosti, ktorú odôvodnil tým že základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nezahŕňa v sebe záruku úspechu v konaní. Ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa predstáv účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia týchto práv sťažnosťou pred Ústavným súdom SR. Zároveň Ústavný súd SR konštatoval, že sťažovateľka dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu prerokúvaného pred všeobecnými súdmi. Ďalej uviedol, že napriek odmietnutiu sťažnosti sťažovateľky si Ústavný súd SR po oboznámení sa s rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 Y. dovolil bez podrobnejšej analýzy vysloviť názor, že konkrétne ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) (§ 11 a § 13) umožňujú blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalovaný 3/ má zato, že takýto záver Ústavného súdu nie je právne správny a predovšetkým nie je riadne odôvodnený. Rovnako ako všeobecné súdy, ani Ústavný súd SR neprihliadol na podstatné a rozhodujúce argumenty sťažovateľky, týmto sa vzhľadom na odmietnutie sťažnosti nezaoberal. Žalovaný 3/ ďalej uvádza, že Ústavný súd SR v súvislosti s vyššie uvedením konštatovaním opomenul existenciu ustanovenia § 16 Občianskeho zákonníka, ktoré uvedenú problematiku priamo rieši. Uvedené ustanovenie je zaradené spolu s § 11 a § 13 v rámci Ochrany osobnosti zaradenej v druhej hlave, prvého oddielu Občianskeho zákonníka. Z uvedeného ustanovenia explicitne vyplýva, že súčasná právna úprava *expressis verbis* diferencuje medzi nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy a nárokom na náhradu škody. Ústavný súd SR sa taktiež nezaoberal vertikálnymi a horizontálnymi účinkami motorových smerníc, ako to urobil Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku z 31.03.2016, sp. zn. 3 Cdo 301/2012, hoci vyriešenie tejto otázky bolo zásadné z toho hľadiska, či aplikácia uvedených smerníc do právneho poriadku je vôbec možná a či vnútroštátny súd je na to oprávnený. Z uvedených dôvodov sa žalovaný 3/ prikláňa k názoru sťažovateľky, že je potrebné pri posúdení otázky, či povinné zmluvné poistenie motorového vozidla zahŕňa aj nemajetkovú ujmu pozostalých po obetiach dopravnej nehody, prihliadnuť nielen na všetky existujúce formy výkladu (gramatický, systematický, logický, teleologický, autentický a historický) ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ale aj na skutočnosť, že smernice majú v zásade nepriamy účinok. Keďže zo strany súdov neboli všetky tieto otázky náležite zodpovedané, žalovaný 3/ považuje nielen rozhodnutia všeobecných súdov v predmetnej veci, ale aj odmietnutie sťažnosti Ústavným súdom SR za nezákonné a nespravodlivé.

7.2. Žalovaný 3/ ďalej poukazoval na oprávnenia ústavného súdu, medzi ktoré podľa neho nepatrí právomoc vykladať hmotné právo a uzneseniu sp. zn. II ÚS 646/2015 podľa žalovaného 3/ nie je možné priznať právnu relevanciu. Ďalej poukázal na to, že práve rozhodnutia Najvyššieho súdu sú tými rozhodnutiami, ktoré sú pre súdy nižšieho stupňa smerodajné, s tým, že Najvyšší súd opakovane judikoval, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch príbuzných po obetiach dopravnej nehody nie je predmetom krytia povinného zmluvného poistenia.

7.3. Podľa názoru žalovaného 3/ všeobecné súdy a Ústavný súd SR v konaní o ústavnej sťažnosti mali v rámci svojho právneho posúdenia uplatniť popri sebe všetky dostupné výkladové metódy, a to na účely zistenia či je možný taký výklad Zákona o povinnom zmluvnom poistení, ktorý by zodpovedal zneniu a významu motorových smerníc. Následne teda až po serióznom vyhodnotení uplatnených výkladových metód mali súdy ustáliť, či je, alebo nie je možný eurokonformný výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o povinnom zmluvnom poistení v tom smere, že pod pojem náhrada škody na zdraví možno zahrnúť aj náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do súkromného a rodinného života. Žalovaný 3/ predložil do konania rozhodnutia o zamietnutí nároku pozostalých po obeti dopravnej nehody na náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k poisťovniam (č. I. 100-122).

7.4. Čo sa týka argumentácii žalobcov o eurokonformnom výklade, a teda výklade vnútroštátnych predpisov upravujúcich povinné zmluvné poistenie v súlade s únijnym právom žalovaný 3/ opätovne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo/301/2012 ako aj sa vyjadril k priamemu a nepriamemu účinku motorových smerníc. K priamym účinkom motorových smerníc žalovaný 3/ odkazuje na svoje vyjadrenie k žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy zo dňa 19.07.2018. Čo sa týka účinku nepriameho, žalovaný 3/ poukazuje na to, že eurokonformný výklad má svoje hranice, ktoré boli postupne vymedzované rozhodovacou činnosťou Súdneho dvora EÚ a boli stanovené tak, že zásada konformného výkladu nemôže slúžiť ako základ pre výklad: i) *contra legem* vnútroštátneho práva, pričom, ii) eurokonformný výklad je tiež obmedzený všeobecnými právnymi zásadami, akými sú predovšetkým zásada právnej istoty a zákaz retroaktivity, iii) eurokonformným výkladom nie je možné uložiť povinnosť súkromným subjektom, ktoré vo vyjadrení aj bližšie rozoberá. Žalovaný 3/ opiera vyššie uvedený názor aj o písomné vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti SR predložené v zmysle článku 23 Štatútu Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-22/12, ktoré vo vyjadrení cituje - č. I. 97,98.

Ďalej uviedol, že obmedzenie uplatnenia priameho účinku smerníc voči jednotlivcovi bolo významnou mierou motivované práve princípom právnej istoty a preto by bolo absurdné, aby tieto obmedzenia boli obchádzané prostredníctvom účinku nepriameho. Žalovaný 3/ opätovne uviedol, že v konaní nie je pasívne legitimovanou osobou a preto žiadal žalobu voči nemu v celom rozsahu zamietnuť. Celé vyjadrenie na č. I. 90-99.

8. V ďalšom vyjadrení zo dňa 14.06.2019 žalovaný 3/ sa nestotožnil s právnym názorom vysloveným žalovaným 2/ o tom, že jediným a priamym pasívne vecne legitimovaným subjektom v predmetnom spore by mal byť práve žalovaný 3/, kde poukázal na to, že medzi ním a poškodenými nie je vzťah zodpovednosti, ktorý je len medzi poškodenými a tým, kto zasiahol do ich osobnostných práv - v danom prípade žalovaná 1/. Ďalej uviedol, že medzi nároky, ktoré sú zahrnuté pod poistné krytie povinného zmluvného poistenia v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. nie je zahrnutý nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv. Žalovaný 3/ sa stotožňuje s argumentáciou žalovaného 2/ ohľadne neprimerane vysokej nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobcami, keďže nemajetková ujma nesmie byť prostriedkom obohatenia sa žalobcami na úkor žalovaných (vyjadrenie na č. I. 154,155).

9. Žalovaná 1/ doručila súdu ďalšie podanie dňa 11.07.2019 kde opäť poukázala na nedostatok svojej pasívnej legitimácie a to z dôvodu, že škodová udalosť bola spôsobená na OMV ktorého prevádzkovateľom bol žalovaný 2/ a teda s poukazom na ustanovenie § 420 ods. 2 OZ sa v danom prípade zodpovednosť presúva na žalovaného 2/, ktorého žiadal zaviazat' spolu so žalovaným 3/ (podanie opravené na pojednávaní konanom 02.08.2019 - č.l. 232) tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého. Žalovaná 1/ odkazovala a rozoberala rozhodnutia podľa ktorých je daná pasívna legitimácia žalovaného 3/. Vyjadrenie na č. I. 183-184.

10. Dňa 02.09.2019 žalovaný 3/ doručil súdu ďalšie písomné podanie k dokladom predloženým na pojednávaní konanom dňa 02.08.2019 - v ktorom sa opätovne vyjadruje k nedostatku svojej pasívnej legitimácie, ako aj vyslovil nesúhlas s právnym názorom žalovaného 2/ o pasívnej legitimácii žalovaného 3/, ktorý žalovaný 2/ podporil aj rozhodnutiami a to rozsudok NS S R BA č. 3 Cdo/230/2017 zo dňa 28.03.2019, ako aj rozsudok NS SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017 zverejnený v zbierke rozhodnutí č. 61/2018, ktorý je podľa žalovaného 3/ právne neakceptovateľný (bližšie dôvody v predchádzajúcich vyjadreniach, ako aj na č. I. 250). Tu žalovaný 3/ poukazuje aj na to, že tento rozsudok je zároveň nezákonný, pretože podľa žalovaného 3/ senát Najvyššieho súdu nepostupoval správne, keď sa odklonil od skoršie vyslovených právnych záverov Najvyššieho súdu SR v rozhodnutiach sp. zn. 4 Cdo/168/2009 a 3 Cdo/301/2012 a nepredložil posudzovaný prípad veľkému senátu NS SR. Žalovaný 3/ uviedol, že nie je možné akceptovať ani rozhodnutie 6 MCdo, ako ani rozhodnutie NS SR č. 3Cdo/230/2017. Žalovaný 3/ sa vyjadril aj k predloženým dokladom zo strany žalobcov - rozhodnutie SP, zmluva o splátkovom úvere a lekárske správy, kde poukázal na to, že tieto preukazujú nepriaznivú finančnú situáciu žalobcov, avšak zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy by nemalo byť primárne finančné zabezpečenie pozostalých členov rodiny či náhrada príjmu nebohého. Tu odkázal na uznesenie NS SR č. 3 Cdo/292/2009 zo dňa 07.12.2009.

11. Žalobcovia doručili súdu ďalšie podanie dňa 25.02.2020 kde sa vyjadrili k pasívnej legitimácii žalovanej 1/. Podľa názoru žalobcov, keďže žalovaná 1/ v čase škodovej udalosti neuskutočňovala činnosť, ktorá spadá do pôsobnosti žalovaného 2/ na základe zmluvného alternatívne pracovnoprávneho vzťahu, teda dopravnú nehodu nespôsobila v rámci činnosti, ktorou by plnila svoje pracovné povinnosti ako zamestnanec prevádzateľa, žalovaná teda nesie zodpovednosť za nemajetkovú ujmu ako pôvodca zásahu. Žalobcovia predložené doklady zo strany žalovanej 1/ považujú za omeškaný prostriedok procesnej obrany, ktorý je podľa žalobcov pre rozpor s koncentračnou zásadou nepripustný. (vyjadrenie na 310,311).

12. Okresný súd vo veci určil viacero termínov pojednávania, na ktorých sa právny zástupcovia v podstate pridržali svojich písomných vyjadrení vrátane záverečných rečí.

13. Na pojednávaní konanom dňa 19.06.2019 súd vykonal výsluch žalobcov.

14. Žalobkyňa 1/ vo výpovedi uviedla, že s nebohým manželom spolu žili 38 rokov. Stratila oporu, ktorá ju držala a nie je to ľahké. Veci boli o to ťažšie, že sa to stalo v deň pred Vianocami. Spolu žili, spolu si pomáhali a všetko sa to žalobkyňi aktuálne vracia, pretože o týždeň po pojednávaní odchádza na operáciu. V čase úmrtia manžela mali 5 ročnú vnučku, ktorá túto situáciu veľmi zle znášala, denne plakala. Manžel bol spoločenský typ, hral v súbore na harmoniku a keď stretáva známych, všetko jej to pripomína. Vianoce pre nich už skončili. Uviedla, že má dobrého syna, ale manžel jej veľmi chýba. V čase dopravnej nehody bol manžel už na dôchodku, boli spolu každý deň. Pred tým bol manžel chorý, ale to prekonali a tešili sa a plánovali si spoločné cestovanie, napr. výlet do T.. Tešili sa aj na ďalšie vnúča, ktoré sa narodilo krátko po manželovej smrti. Prvú vnučku mal manžel veľmi rád a

ďalšieho sa už nedožil. Spolu pracovali v záhradke, boli rodinný typ. To že došlo k dopravnej nehode im prišli oznámiť policajti, ktorí zobrali syna na identifikáciu. Nehoda sa stala okolo 14:00 hod a im to prišli oznámiť až okolo 16:00 hod. V obci sa už vedelo o tejto tragédii, avšak im to bolo oznámené až s uvedeným časovým odstupom. Žalobkyňa 1/ sa to dozvedela až od syna, keď sa vrátil. Keď videla policajtov, napadlo ju, či otca nezrazilo auto, ale na to najhoršie nemyslela. Ďalej uviedla, že žalovaná 1/ sa jej osobne neprišla ospravedlniť. Poslala dopis. Potom sa stretli asi na prokuratúre, tak povedala len tak na diaľku, ale to patrilo asi prokuratúre (súdu). Uviedla, že oni voči nej necítili nenávisť, ale vzhľadom k jej správaniu pociťujú zlosť. Čo sa týka trestu uloženého žalovanej 1/, tu žalobkyňa 1/ uviedla, že ona sa nevyzná v odsúdeniach. Nepotrebovali, aby ju zatvárali. Len keby sa bola zachovala inak, nepáčil sa im jej prístup ako aj prístup jej rodičov na súdnom konaní, po ktorom mala doma psychický záchvat. Ďalej poukázala na to, že musela vyhľadať aj lekársku pomoc, je v ambulantnej liečbe C.. G., B.. Jedná sa o psychiatra s tým, že užíva aj lieky. S liečbou začala v roku 2017. Čo sa týka jej aktuálnej finančnej situácie, tu uviedla, že túto zvláda len za finančnej pomoci syna. Výdavky na domácnosť majú spolu. Je invalidná dôchodkyňa s príjmom 480,00 Eur. Manželov dôchodok dosahoval sumu okolo 500,00 Eur, to ale uviesť presne nevedela. Žalobkyňa hodnotila manželstvo len s bežnými nedorozumeniami, aké sa v manželstve vyskytnú. Uviedla, že nemali žiadne väčšie konflikty. Na otázku čo konkrétne mal pokrývať suma 20.000,00 Eur uviedla, že potrebovala finančné prostriedky na hrob, mala zvýšené výdavky. Taktiež má vnučky, ktorým prispieva a tiež spláca pôžičku, ktorú si zobrali spolu ešte s manželom.

15. Žalobca 2/ vo svojej výpovedi uviedol, že matka (žalobkyňa 1/) v podstate povedala skoro všetko. Poukázal na svoj dobrý vzťah s otcom ako aj na to, že mu veľmi chýba. Mali a aj majú vinohrad, vzájomne si pomáhali. On otcovi s vinohradom a otec jemu pri prerábke domu. Všetko to teraz ostalo na žalobcovi 2/, avšak povedal si, že bude aj naďalej kvôli otcovi obrábať aj vinohrad, aj keď pracovné povinnosti mu to až tak nedovoľujú. Aj napriek tomu, že od dopravnej nehody uplynul už nejaký čas, jeho dcéra stále kreslí obrázky starkého. Nezabudla, neprešlo ju to. Zle znášal situáciu aj z toho dôvodu, že jeho starý otec zahynul približne na tom istom mieste, na ktorom sa stala dopravná nehoda aj jeho otcovi. Keď prišiel o otca, mal 38 rokov, pričom poukázal na to, že s otcom bol v denno-dennom vzťahu, pretože býval a aj býva v spoločnej domácnosti, teraz už len s matkou. Otec ani v minulosti nechodil - nepracoval na týždňovky, teda neopúšťal ani z pracovných dôvodov spoločnú domácnosť. Jedine, ak vycestoval, tak v súvislosti s jeho záujmami. Ďalej poukázal na dobrý vzťah jeho dcéry R. so starkým, ktorý hodnotil možno aj ako lepší ako s ním. Čo sa týka ospravedlnenia žalovanej 1/ tiež uviedol, že k osobnému ospravedlneniu nedošlo, ospravedlnila sa s tým listom, čo poslala. Niečo bolo povedaná na chodbe pred trestným konaním, ale osobne nie. Čakali iný rozhovor, osobný, nie na chodbe, čo sa podľa žalobcu 2/ nehodilo. Čo sa týka výšky trestu, uviedol, že je ako je. Ani jemu nešlo o trest, uviedol, že každému sa to môže stať. Avšak poukázal na to, že v jej správaní mu chýbala pokora, ľútosť. Na chode domácnosti sa podieľa sumou - orientačne 200 Eur mesačne, ale v prípade nepredvídaných výdavkov, tie hradí on. V čase dopravnej nehody mal už aj svoju rodinu, aj manželku a aj dcéru. S rodičmi tvorili spoločnú domácnosť. Výdavky hradili spoločne, pretože v tom čase on ešte ani nepracoval. Bolo to na začiatku, keď si založil svoju rodinu, v čase dopravnej nehody už pracoval. V čase dopravnej nehody pracoval v spoločnosti ZIN Y. J. a jeho mesačný zárobok bol 800 - 900,00 Eur netto. Čo sa týka prípadných nedorozumení, konfliktov uviedol, že tieto medzi ním a otcom neboli, ak tak len také klasické, ohľadom roboty, keď mali na vec iný názor. Žalobca 2/ uviedol, že spolu perfektne vychádzali. Mal takú prácu, že sa každý deň vracal do spoločnej domácnosti. Náhrada nemajetkovej ujmy podľa žalobcu 2/ má pokryť náklady na pomník a na všetko okolo domu, hlavne maminu pôžičku.

16. Na pojednávaní konanom dňa 02.08.2019 vykonal súd výsluch žalovanej 1/ ako aj svedka W.. W. J..

17. Žalovaná 1/ v úvode svojej výpovedi uviedla, že aj napriek tomu, že žalobcovia neboli prítomní na pojednávaní, chcela by sa im ospravedlniť. Je to vec, ktorú nevie odvrátiť, avšak nie je deň, kedy by to nemala pred očami, ako tam pán leží. Nie je deň, keď by nevidela pozostalých, ako sa na ňu pozerajú, že za to môže ona, čo môže, k čomu sa aj priznala. Uviedla, že nevie ako to ďalej vyjadriť slovami. Slová sú však zbytočné, pretože im to nevráti otca, manžela. Zvrátila by to každý deň, aby sa to nestalo. Ďalej v rámci odpovedí na kladené otázky uviedla, že sa ospravedlnila písomnou formou, listom. Aj napriek tomu, že právny zástupca jej radil, aby som sa ospravedlnila osobne. Túto formu zvolila z toho dôvodu, že v tom čase si nevedela predstaviť, že by prišla k nim a zaklopala im na dvere a stretala sa s nimi osobne, pretože sama nevie, ak by sa jej takéto niečo stalo, ako by sa zachovala v danej situácii. Uviedla, že sa so žalobcami osobne stretla až na prokuratúre a pri vzájomnom pohľade im povedala, aby jej to odpustili, prepáčili, na čo žalobca 2/ reagoval tak, že jej to nikdy neodpustí. Pri krátkej komunikácii so žalobkyňou v 1. rade mi bolo povedané, že pol roka čakali, že príde. Ona vtedy vrela, že čakala odpoveď na jej písomné ospravedlnenie s tým, že žalobkyňa 1/ sa vyjadřila - „papier znesie“ Poukázala aj na jej zdravotné problémy vyvolané uvedenou udalosťou, kde po psychickej stránke sa

jej stav zhoršil tak, že musela užívať Lexaurin, po tom ako týždeň nespala, si dala tabletky Neurol - tabletky na spanie, ktorých sa bála pretože sa jedná o návykové tabletky. Nevie ani ako prešiel prvý pol rok. V tom čase, keď sa to stalo, sa snažila otehotnieť a v marci sa jej vrátili operačné stavy, hrozilo jej odobratie oboch vaječnikov, a preto následne podstúpila umelé oplodnenie. Bez pomoci manžela a rodiny by to nezvládla. Uviedla, že pol roka bola ako mátoha, v domácnosti si urobila oltár s dátumom nehody, kde každý deň horela sviečka. Po roku manžel tento oltár dal preč, ale sviečka ostala. Aktuálne už nehodnotí situáciu tak, ako bola prvý pol rok, avšak uviedla, že nie je deň, kedy by na to nemyslela. Určite ako v rodine pozostalých, aj v jej rodine majú Vianoce veľmi smutný charakter. Chodila do práce, kde jej vyšli v ústrety, pretože ak by bola doma, tak situácia by bola pre ňu horšia. Nenechávali ju samú v kancelárií, brávali ju na stretnutia. Nevedela sa sama na seba pozerať, a preto si ostrihala vlasy na ježka. Potvrdila uzatvorenie dohody o vine a treste dňa 10.07.2017, v rámci ktorej sa riešila otázka trestno - právnej zodpovednosti. K spáchaniu tohto skutku sa priznala, ako aj uznala vinu a prijala trest vyplývajúcu zo spáchania tohto skutku. Za podobný, alebo iný trestný čin v minulosti odsúdená nebola. Odbornú pomoc v súvislosti so svojím zdravotným stavom po nehode nevyhľadala, všetko riešila len s rodinou. Odporúčanie rodiny, aby navštívila aj psychiatra odmietla. Hneď po nehode ju zobrala sanitka, a pravdepodobne injekčne dostala nejaké lieky aj na ukludnenie. Čo sa týka Lexaurinu aj Neurolu, tento mali v domácej lekárničke, keďže lexaurin užívala jej matka v čase, keď jej zomrela jej mama. Neurol užíva na spanie. Ďalej uviedla, že okrem písomného ospravedlnenia a ospravedlnenia osobného na prokuratúre pri uzatváraní dohody o vine a treste, sa žalobcom ospravedlnila v záverečnej reči, keď už bola odsúdená v rámci trestného konania. Žalobcovia tam boli prítomní. V čase dopravnej nehody bola zamestnaná v Bratislave vo firme INSTALMONT SK, s. r. o. Čo sa týka jej vzťahu k žalovanému 2/ uviedla, že sa jedná o spoločnosť, ktorá vykonávala servis áut. Ona mala v práci pridelené auto V. G., ktoré vykazovalo potrebu kontroly, a práve od žalovaného 2 / jej bolo poskytnuté OMV V. XXX, ktorým došlo aj k spôsobeniu dopravnej nehody, na čas, keď bol zabezpečený servis V. G.. Bolo to pred sviatkami. V súčasnosti má odobratý vodičský preukaz a asi by si ešte netrúfla sadnúť za volant. Žalobcov nenavštívila z ľudského hľadiska, tak ako to už uviedla, že si nevedela predstaviť, že by sa u nich objavila. Myslela si, že budú prítomní na pojednávaní a poukázala na to, že bola s nimi už v osobnom kontakte a ak by boli na pojednávaní, ospravedlnila by sa im ešte raz.

18. Svedok W. W. J., uviedol, že s nebohým p. Š. sa priatelil celý život. Má 60 rokov a stretávali sa od malička. Vyrastali na jednej ulici, ich matky boli sesternice. V mladosti trávili spolu veľa času pri pasení kráv a husí, ako aj pri rôznych hrách. Keď vyrastali, bolo to už trochu menej intenzívne aj pre školské povinnosti, avšak aj ďalej sa navštevovali v rámci rodinných osláv. Bolo to v čase, keď bol slobodný, ale aj v čase keď bol ženatý. Od mladosti hral na harmonike. Doprevádzal súbor a bol veľmi žiadaný. Reprezentoval aj v hre na kolký, vo futbale. Bol žiadaný aj v širšom okolí, nielen v mužskej speváckej skupine, ktorú svedok vedie, a ktorá budúci rok (r. 2020) oslávi 30. výročie vzniku s tým, že nebohý p. Š. v tomto súbore hrával od samého začiatku. Teda veľmi chýba, jeho neprítomnosť stále postrádali už v čase, keď mal zdravotné problémy, po ktorých sa do súboru vrátil. O to viac ho postrádajú teraz. Svedok uviedol, že videl, ako to postihlo celú rodinu, ktorá sa doteraz nevie z toho vysporiadať. Uviedol, že chýba rodine, chýba aj celej dedine ako aj okolitým obciam, pretože robil v spoločnosti SES Tlmače, kde mal veľa kamarátov a bol žiadaný aj na hry do okolitých obcí. Veľa času spolu trávili v rámci súboru, skúšok, ale aj pri rekonštrukcii jeho domu, pri ktorom mu pomáhal. Ďalej uviedol, že bol členom aj výboru vinohradníckeho spolku. Neb. mal pekný vinohrad a chcel to všetko odovzdať svoju synovi - jedinému synovi, v ktorom sa videl. Tešil sa z vnučky, pričom rodina bola pre neho na prvom mieste, čo vychádzalo aj z jeho hlbokého náboženského presvedčenia - bol veriaci. Podľa názoru svedka bola pre nebohého rodina svätá, zakladal si na rodine a rodinné puto udržiaval. Tešil sa z malej vnučky, a keďže odišiel do predčasného dôchodku, o túto sa staral aj osobne, vodil ju do škôlky. Druhej vnučky sa nedočkal. Podľa svedka táto udalosť zasiahla celú rodinu, ako aj spoločnosť. Rodina sa z toho do teraz spamätáva a Vianoce už nie sú pre nich šťastné a veselé, ale najväčšou traumou. Bývajú blízko cintorína a pomaly každý deň chodia na cintorín. Nebohý pomáhal aj základnej škole. Rozširovali si rodinný dom, na ktorý si on zobral pôžičku. Pred dôchodkom ho však prepustili, čím sa zhoršila ich finančná situácia. Teraz na všetko zostala jeho manželka sama, ktorá bola nedávno na operácii, zdravotný stav sa jej zhoršil a uvádzala, že dopláca na lieky, na dopravu, ako aj musí platiť zostatok pôžičky. Po upresnení svedok uviedol, že pozná osobne aj žalobkyňu 1/ aj žalobcu 2/ s tým, že existuje medzi nimi aj príbuzenský vzťah - druhí bratrance s nebohým p. Š.. Jedná sa o osoby, ktoré pozná dobre, osobne sa aj navštevujú. V odpovediach na kladené otázky uviedol, že žalobcovia sa mu zdôverili o svojich pocitoch a to hneď v deň smrti. Potom im pomáhal s prípravami pohrebu a so spoločenskými udalosťami súvisiacimi s pohrebom. Snažil sa byť im nápomocný. On sám sa to dozvedel telefonicky, kedy mu bolo oznámené, že p. Š.E. zrazilo auto. Nechcel tomu veriť, a keď sa to potvrdilo, začal plakať. Kontaktoval rodinu,

ktorí boli v zlom psychickom rozporení. Tie udalosti sa nedajú ani opísať. Ľudia v dedine o tom už vedeli. Oni o tom ešte nevedeli, až po tom, keď prišli policajti za účelom identifikovania osoby. Svedok mal priamo od žalobkyne 1/ vedomosť o tom, že uvedenú traumu zle znáša a musí navštevovať aj psychiatra s tým, že užíva predpísané lieky. Nedávno bola na ťažkej operácii (akej, o tom vedomosť svedok nemal), ale vyjadrila sa, že pravdepodobne to všetko vyplýva z tejto traumy. O žalobcovi 2/ nemal vedomosť, či užíva nejaké lieky. K finančnej situácii žalobcov sa podrobne vyjadriť nevedel, uviedol, že po ekonomickej stránke neoplývajú ani v minulosti nejakým väčším obnosom. Ako si zobrali pôžičku, splácali to z dôchodku a teraz sa p. Š. vyjadrila, že to nevie splácať, pretože sa jej zvýšili výdavky na lieky, bola na onkológií. Musí prispievať aj syn. Čo sa týka aktuálneho spolužitia žalobcov, svedok uviedol, že majú dvojgeneračný rodinný dom, v podstate sú v jednej budove, ale každý má vytvorenú svoju domácnosť. Čo sa týka intenzity jeho stretávania so žalobcami svedok uviedol, že s nebohým sa stretával častejšie, po nehode sa so žalobcami stretne, keď niečo potrebujú, ako aj pri príležitosti menín, tak asi dva až trikrát do mesiaca. Svedok uviedol, že čo sa týka žalobkyne 1/, tak po psychickej stránke badať už určité náznaky v porovnaní, že napríklad pred tým plakala každú minútu a teraz s odstupom času sa zmierila s tým, že čo sa stalo sa už neodstane, avšak podľa jeho vedomostí stále navštevuje psychiatrického lekára. Sťažovala sa, že aj tieto zdravotné problémy jej vyvolala práve uvedená trauma. Rozpráva o svojej zlej finančnej situácii. Pokiaľ sa so žalobkyňou rozpráva o nebohom, aj napriek času to u nej stále vyvoláva emócie tak, že sa rozplače. Čo sa týka žalobcu 2/, ten sa podľa svedka po nehode uzatvoril, nehovoril, nestretával sa s rovesníkmi, nechodil na verejnosť. On sa ho snažil potiahnuť, volal ho aj do súboru, je samouk na hru na husliach aj sľúbil, ale nikdy neprišiel. Stále u neho pretrvávajú, že nechodí na verejnosť, na verejné podujatia, nevie vyjadriť radosť, veselosť. Maximálne sa s niekým porozpráva vonku po ukončení omše, resp. ak má maloletá dcéra nejaké predstavenie, tak tú ide pozrieť. Čo sa týka vzťahu manželov svedok si myslí, že sa jedná o vzorovú rodinu, pretože rodinný život nebol len pre nebohého p. Š.E. posvätný, ale je posvätným aj pre žalobkyňu 1/. Aj napriek dlhšie trvajúcemu manželskému vzťahu, ani v dedine nebolo počuť o nejakých hádkach, nedorozumeniach, žili spolu život podľa názoru svedka v úcte, dôvere. Svedok si myslí, že sa aj po toľkých rokoch manželského spolužitia ľúbili. Život žalobkyne sa podľa názoru svedka zmenil, naučila sa síce fungovať, avšak za podpory odbornej liečby. Čo sa týka vzťahu žalobcu 2/ s nebohým, svedok uviedol, že sa s nimi často stretal keď boli spolu, nebol však prítomný pri žiadnej hádke. Žalobca 2/ si vážil svojho otca, učil sa od neho, aj pri prácach vo vinici. Hudobne nebol asi až tak nadaný, avšak zaobstaral si husle a nebohý p. Š. ho učil hrať. Spolu hrali rôzne piesne. Poukázal aj na to, že žalobca 2/ sa vyjadroval, že mu otec chýba a tak, ako jeho matka, aj on aj pri inej téme vždy skončí rozhovor so spomienkami na otca, manžela. Podobne, ako nebohý p. Š., aj žalobca v 2 / zachováva hodnoty rodiny, čo prebral od svojho otca.

19. Na pojednávaniach okresný súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s nasledovnými listinnými dokladmi: čl. 1 - 2 žaloba, čl. 3 úmrtný list W. Š., čl. 4 list o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí, čl. 5 - 6 kópia rozsudok 4T/101/2017 - 133, ppl. dňa 11.10.2017, čl. 7 identifikačné údaje o vozidle BL 380 CB, čl. 8 - 13 rozsudok Súdneho dvora Y., čl. 14 sobášny list z roku 1978, čl. 28 - 30 vyjadrenie žalovanej v 1. rade z 19.07.2018, čl. 32 - 40 vyjadrenie žalovaného v 3. rade z 19.07.2018, čl. 43 - 55 rozsudok NS SR 3Cdo/301/2012, čl. 56 - 59 uznesenie NS SR 8Cdo/219/2016, čl. 60 - 65 vyjadrenie žalovaného v 2. rade z 20.07.2018, čl. 77 - 82 vyjadrenie žalobcov z 08.08.2018, čl. 89 - 98 vyjadrenie žalovaného v 3. rade z 31.08.2018, čl. 100 - 107 listinné doklady, rozsudky súdov Slovenskej republiky, čl. 108 - 125 preklad rozsudku Súdneho dvora C-98/165, čl. 151 - 155 vyjadrenie žalovaného v 3. rade z 14.06.2019, čl. 165 - 166 kópia OP žalovaná v 2. rade, čl. 181 - 184 podanie žalovanej v 1. rade z 03.07.2019, čl. 192 - 194 vyjadrenie žalobcov z 30.07.2019, čl. 195 - 210 listinné doklady k vyjadreniu + fotodokumentácia, čl. 215 - 220 rozsudok NS SR 3Cdo/230/2017, čl. 221 - 223 rozsudok NS SR 6 MCdo/1/2016, čl. 246 - 254 vyjadrenie žalovaného v 3. rade z 30.08.2019, čl. 258 - 266 vyjadrenie žalovanej v 1. rade z 03.09.2019 spolu s listinnými dokladmi preukazujúcimi majetkové pomery (vyjadrenie bez podpisu žalovanej v 1. rade), pripojený spis 4T/101/2017, najmä rozhodnutie čl. 294 listinné doklady zo strany žalovanej v 1. rade, čl. 295 potvrdenie o pobyte, čl. 296 potvrdenie zamestnávateľa z 15.01.2020, čl. 309 - 311 vyjadrenie žalobcov k doplneniu dokazovania, čl. 316 odpoveď zamestnávateľa žalovanej v 1. rade na výzvu súdu z 27.02.2020, doklad č. 1 z pojednávania zo dňa 28.02.2020 - protokol o odovzdaní vozidla.

20. Z vykonaného dokazovania okresný súd zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Dňa XX.XX.XXXX v čase o XX,XX hod. došlo v katastri obce T., okres B. k zrážke medzi osobným motorovým vozidlom zn. V. XXX, R.: J.-XXX Q., ktoré viedla ako vodička žalovaná 1/ a chodcom W. Š., L.. XX.XX.XXXX, L. J. T. XXX a to tak, že vodička viedla vozidlo po ceste č. III/1581 v smere na obec

T., s ktorým pri prejazde ostrej pravotočivej zákruty dostala v dôsledku nesprávneho spôsobu techniky a jazdy šmyk, prešla do protismeru a následne mimo vozovku, kde pravou prednou časťou vozidla narazila do v tom čase sa nachádzajúceho chodca Š., následkom čoho tento utrpel zranenia, ktorým na mieste nehody podľahol. Za uvedený skutok bola žalovaná 1/ rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 10.11.2017, sp.zn. 4T/101/2017-133, uznaná vinnou zo spáchania prečinu usmrtenia. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 10.11.2017. Pri tejto dopravnej nehode zahynul manžel žalobkyne 1/, čo vyplýva z predloženej kópie sobášneho listu (č. l. 14), z ktorej je preukázané, že manželstvo bolo uzatvorené dňa 09.09.1978, teda manželia v roku 2016 oslávili 38 rokov spoločného života. Žalobca 2/ je synom nebohého p. Š., ktorý žil s neb. v spoločnej domácnosti aj po uzatvorení manželstva. Uvedená nehoda nepriaznivo zasiahla do životov žalobcov o to viac, že k nej došlo deň pred Vianocami. Osobné motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda bolo v čase tejto nehody poistené u žalovaného 3/ a jeho prevádzateľom (aj vlastníkom) bol žalovaný 2/. Žalobcovia sa žalobou domáhajú nemajetkovej ujmy, s tým, že ako žalovaných označili tak vodičku OMV ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, ako aj prevádzateľa OMV a aj poisťovňu s ktorom mal žalovaný 2/ uzatvorenú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení (ďalej len „zmluva o PZP“).

21. V konaní nebola sporná otázka priebehu dopravnej nehody, otázka kým a ako bola dopravná nehoda spôsobená, na akom OMV, kto je vlastníkom daného OMV, ako ani v akej poisťovni bolo OMV poistené, a tiež nebolo sporené, že pri dopravnej nehode zomrel manžel a otec žalobcov. Tiež nebolo sporné výlučné zavinenie žalovanej 1/. Všetci žalovaní však v spore namietali svoju pasívnu vecnú legitimitáciu, s tým, že žalovaný 2 a 3 poukázali aj na neprímeranosť žiadanej nemajetkovej ujmy.

22. S prihliadnutím aj na vznesené námietky nedostatku pasívnej legitimitácie, súd preto v prvom rade skúmal otázku pasívnej legitimitácie každého zo žalovaných. Pod vecnou legitimitáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť strán vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitimitáciu má tá strana sporu, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitimitácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitimitácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Vecná legitimitácia vyjadruje postavenie strany sporu v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Strana sporu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitimitáciu. Vecná legitimitácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitimitácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitimitácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil. Vecnú legitimitáciu súd skúma ex offio.

23. Podľa § 420 ods. 1 zák. č. 40/1964 Z. z. v znení neskorších predpisov, Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

24. Podľa § 420 ods. 2 OZ, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

25.1. Čo sa týka pasívnej legitimitácie žalovanej 1/, túto žalovaná 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu popierala v priebehu celého konania (vrátane záverečných rečí) s tým, že zo zodpovednosti ju vylučuje tá skutočnosť, že dopravnú nehodu nespôsobila so svojím vozidlom, ale s vozidlom žalovaného 2/, teda v danom prípade sa zodpovednosť za vznik škody presúva v celom rozsahu na žalovanú 2/ s poukazom na princíp objektívnej zodpovednosti, pričom právny zástupca odkázal na ustanovenie § 420 ods. 2 OZ (aj č. l. 183). Z vykonaného dokazovania je skutočne preukázané, že žalovaná 1/ viedla OMV, ktorého prevádzateľom bol žalovaný 2/, pričom sa jednalo o služobné vozidlo zamestnávateľa žalovanej 1/. Táto skutočnosť rovnako sporná nebola. Ďalej bolo preukázané, že žalovaná 1/ bola v čase dopravnej nehody v pracovnoprávnom vzťahu so spoločnosťou INSTALMONT SK, so sídlom Bratislava, ktorý vydal žalovanej 1/ potvrdenie o tom, že žalovaná 1/ používala s ich súhlasom služobné motorové vozidlo značky V. G. D. R.: J. XXXMM na plnenie pracovných úloh, vrátane ciest zo zamestnania a do zamestnania a po dohovore aj na súkromné účely - návštevy rodičov v meste P. - B.. Keď spomínané vozidlo vykazovalo poruchu motora (svietiaci kontrolka), bolo odvezené do autorizovaného servisu GRIF, s. r. o. , so sídlom Panónska cesta 21, Bratislava (žalovaný 2/), kde bolo následne prevzaté náhradné motorové vozidlo značky V. XXX D. R.: J. -XXXCB (vozidlo s ktorým bola spôsobená dopravná nehoda).

25.2. V konaní nebolo sporné, že prevádzateľom OMV, na ktorom bola spôsobená dopravná nehoda, bol žalovaný 2/, ktorý do konania doložil aj protokol o odovzdaní zo dňa 19.12.2016 preukazujúci prevzatie tohto OMV spoločnosti INSTALMONT s. r. o. s podpisom prevzatia - žalovanej 1/, avšak za INSTALMONT, s. r. o. (č. l. 318). Tak z tohto protokolu, ako aj z vyjadrenia právnej zástupkyne žalovaného 2/ na pojednávaní konanom dňa 28.02.2020 bolo preukázané, že žalovaná 1/ síce viedla OMV ktorého prevádzateľom bol žalovaný 2/, avšak tento bol v obchodno - právnom vzťahu so zamestnávateľom žalovanej 1/, kde z ich strany bol zamestnávateľovi žalovanej 1/ poskytnutý servis na OMV Fiat - oprava a počas doby trvania samotnej opravy bolo zamestnávateľovi žalovanej 1/ poskytnuté náhradné OMV. Žalovaná 1/ len prebrala OMV na ktorom bola spôsobená dopravná nehoda, avšak za zamestnávateľa (vyjadrenie na č. l. 322). Z uvedeného vyplýva, že žalovaná 1/ nebola v žiadnom zmluvnom, resp. inom vzťahu so žalovaným 2/.

25.3. Zamestnávateľ žalovanej 1/ na výzvu súdu uviedol, že súhlas na použitie služobného motorového vozidla značka V. G. Č. R.: J.-XXX C. aj na súkromné účely - návšteva rodičov v meste P. B. bol žalovanej 1/ udeľovaný len ústne. Ďalej zamestnávateľ v odpovedi uviedol, že dňa 23.12.2016 žalovaná nebola vyslaná na pracovnú cestu a v uvedený deň si čerpala pracovné voľno. Služobné motorové vozidlo (náhradné) jej aj v tento deň bolo poskytnuté na súkromné účely s ústnym súhlasom (č. l. 316).

25.4. Právny zástupca žalovanej 1/ uviedol, že žalovaná 1/ nie je pasívne legitimovaná a bola by pasívne legitimovaná len za predpokladu, že by spôsobila dopravnú nehodu so svojim vozidlom. S týmto tvrdením sa však súd nestotožnil. Je preukázané a nesporné, že žalovaná 1/ bola vodičkou OMV, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, teda práve žalovaná 1/ svojim konaním spôsobila porušenie právnej povinnosti, keď viedla motorové vozidlo takým spôsobom (opísaný nižšie), ktorý bol v rozpore s objektívnym právom. Bola to práve žalovaná 1/, ktorá pri vedení OMV porušila právnu povinnosť, ktorá vyplýva zo všeobecne záväzných právnych predpisov - v danom prípade zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, na ktorý súd poukazuje aj v trestnom rozsudku, s tým, že v dôsledku nerešpektovania v danom úseku osadeného dopravného značenia A8 -Nebezpečenstvo šmyku, pri prejazde ostrej pravotočivej zákruty sa jej vozidlo v dôsledku nesprávneho spôsobu a techniky jazdy sa OMV dostalo do nestabilného stavu, začalo rotovať okolo svojej zvislej osi tak, že počas rotácie zišlo do protismeru v smere jej jazdy vľavo a následne mimo vozovku vľavo, pokračovalo v pohybe, počas rotácie pravou bočnou časťou predných dverí vozidla v mieste pripojenia miestnej komunikácie vedúcej k viniciam na vozovku cesty, kde OMV vozidlo narazilo do tam sa nachádzajúceho chodca W. Š., ktorý po svojej ľavej strane mal bicykel zn. B., ktorého v dôsledku nárazu odhodilo spolu s bicyklom v smere jazdy vozidla do trávnatého porastu. Na následky zranení dňa XX.XX.XXXX o XX,XX hod. na mieste dopravnej nehody podľahol. Sama žalovaná 1/ tieto skutočnosti nepopierala, ako uviedla aj pri svojej výpovedi, k spáchaní uvedeného skutku sa priznala dobrovoľne a aj uznala svoju vinu (č. l. 235).

25.5. Len samotná skutočnosť, že žalovaná nevedla svoje OMV ju nezbavuje zodpovednosti za uvedené konanie a následky tým spojené, s tým, že tento fakt nespôsobuje ani prechod jej zodpovednosti na 6 žalovaného 2/ v zmysle § 420 ods. 2 OZ, tak, ako to tvrdí právny zástupca žalovanej 1/.

25.6. Tu sa súd stotožňuje s vyjadrením právneho zástupcu žalobcov, ako aj právnej zástupkyne žalovanej 2/, že len v prípade, ak bol neoprávnený zásah spôsobený do osobnostných práv fyzickej osoby niekým, kto bol použitý (v tomto prípade) právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah spôsobený priamo právnickou osobou. Žalovaný 2/ poukazuje na to, že zodpovednosť žalovanej 1/ vyplýva práve z ustanovenia § 420 ods. 1 OZ. Pokiaľ v konaní nebolo preukázané, že žalovaná 1/ bola použitá právnickou osobou pri činnosti danej právnickej osoby (žalovaného 2/, resp. jej zamestnávateľa), nie je možné žalovanú 1/ zbaviť jej zodpovednosti len z dôvodu, že viedla OMV, ktoré nepatrilo jej. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaná 1/ nebola v žiadnom zmluvnom, alebo inom vzťahu so žalovaným 2/, to znamená, nemohla byť žalovaným 2/ ani použitá na výkon jeho činnosti. V konaní bol preukázaný len zmluvný vzťah žalovaného 2/ so zamestnávateľom žalovanej 1/ - zabezpečovanie servisu osobných motorových vozidiel tak, že žalovaný 2/ vykonával v čase dopravnej nehody servis služobného motorového vozidla, počas ktorého obdobia poskytol zamestnávateľovi žalovanej 1/ náhradné osobné motorové vozidlo, ktoré bolo náhradným služobným motorovým vozidlom žalovanej 1/, čo vyplýva z odpovede zamestnávateľa žalovanej 1/ - č. l. 316.

25.7. Keďže právny zástupca žalovanej 1/ poukazoval pri nedostatku pasívnej legitimácie žalovanej 1/ práve na ustanovenie § 420 ods. 2 OZ, okrem predloženého dokladu žalovanou 1/ - potvrdenie jej zamestnávateľa, súd vykonal dotaz aj na zamestnávateľa žalovanej 1/ (ako bolo už uvedené, otázku legitimácie súd skúma ex offio, teda nedošlo k porušeniu zásady sudcovskej koncentrácie), z odpovede ktorého má súd preukázané, že zamestnávateľ síce dal žalovanej 1/ súhlas na použitie služobného motorového vozidla na súkromné účely - návšteva rodičov (je preukázané, že v čase dopravnej nehody

mala žalovaná 1/ trvalý pobyt už v J. - od XX.XX.XXXX - č. I. 295), avšak nejednalo sa o pracovnú cestu, pretože v uvedený deň žalovaná 1/ čerpala dovolenku. Z vykonaného dokazovania bolo teda jednoznačne preukázané, že žalovaná 1/ vykonala cestu síce na služobnom vozidle, ale toto vozidlo použila výlučne na súkromné účely, z ktorého dôvodu nie je možné aplikovať vo vzťahu k žalovanej 1/ ustanovenie § 420 ods. 2 OZ, a už toľž nie v prechode jej zodpovednosti na žalovaného 2/, ktorý preukázateľne nepoužil žalovaný 1/ na výkon svojej činnosti.

25.8. Zodpovednosť žalovanej 1/ vyplýva z ustanovenia § 420 ods. 1 OZ a teda z dôvodu, že ako vodička osobného motorového vozidla, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda (a v tomto prípade je bezpredmetné, kto bol vlastníkom, prevádzateľom daného osobného motorového vozidla) porušila vyššie uvedenú zákonnú povinnosť. V konaní boli preukázané aj ďalšie predpoklady pre prijatie záveru o jej pasívnej legitímácii v zmysle citovaného ustanovenia a to príčinná súvislosť, ktorá je ako jedna zo zákonných požiadaviek vzniku zodpovednosti za škodu a znamená, že medzi protiprávnym úkonom (jazda žalovanej 1/) a vzniknutou škodou (smrť neb. W. Š.) musí byť vzťah príčiny a následku. Existencia príčinnej súvislosti bola v tomto konkrétnom prípade bezpečne preukázaná a žalovaná 1/ sa navyše k nemu aj sama doznala. Zároveň bolo preukázané aj zavinenie, ktoré má už charakter subjektívny, pretože znamená psychický vzťah škodcu k protiprávnemu úkonu a ku škode. V danom prípade bolo zistené, že žalovaná 1/ svojím zavineným - nedbanlivostným konaním spôsobila vyššie uvedený následok - smrť, pričom pre splnenie podmienok zodpovednosti nie je rozhodujúce, či škoda bola spôsobená úmyselne alebo z nedbanlivosti. V danom prípade sa teda nejedná o objektívnu zodpovednosť, ale o zodpovednosť všeobecnú. Keďže v rámci konania žalovaná 1/ nepreukázala také skutočnosti, ktorými by sa zbavila svojej zodpovednosti, súd prijal záver, že žalovaná 1 / je v spore pasívne legitimovanou osobou a to v zmysle citovaného ustanovenia § 420 ods. 1 OZ. V tomto prípade sa súd nestotožňuje ani s ďalším tvrdením právneho zástupcu žalovanej 1/, že táto nesie zodpovednosť len trestnoprávnou, ale nie už aj občianskoprávnou, pretože trestnoprávna zodpovednosť nevyklučuje zodpovednosť občianskoprávnou.

26. Nedostatok pasívnej legitímácie namietal aj žalovaný 2/ ako prevádzateľ osobného motorového vozidla, ktorým došlo k dopravnej nehode.

27. Podľa § 427 ods. 1 OZ, fyzické a právnické osoby, vykonávajúce dopravu, zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

28. Podľa § 427 ods. 2 OZ, rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ak aj prevádzateľ lietadla.

29. V konaní nebola sporná skutočnosť, že prevádzateľom - vlastníkom osobného motorového vozidla, ktorým došlo k dopravnej nehode, bol práve žalovaný 2/. Žalovaný 2/ túto skutočnosť v priebehu celého konania nenamietal. Namietal však nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie s tým, že mal za to, že v konaní je daná priama a jediná pasívna legitímácia žalovaného 3/ nakoľko v prípade žalovaných 1,2 a žalovaného 3 ide o rôzne právne nároky, žalobcovia si mali vybrať. Podľa žalovaného 2/ nie je možné ich žalovať naraz.

30. V prípade žalovaného 2/ je súd toho názoru, že jeho zodpovednosť vyplýva práve z citovaného ustanovenia OZ, keďže ani sám žalovaný nepopieral v konaní svoje postavenie prevádzateľa. Zákonná úprava síce presne nedefinuje pojem „prevádzateľ“, avšak je ním taká fyzická alebo právnická osoba, ktorá má právnou a faktickú možnosť trvale disponovať s dopravným prostriedkom s tým, že sa nemusí jednať o totožný subjekt s vlastníkom dopravného prostriedku, prípadne jeho vodičom. Prevádzateľom potom nebude ten, kto má vozidlo napr. požičané iba na určitý čas, teda môže ho používať len prechodne. Rovnaká zodpovednosť platí aj pre všetkých ostatných prevádzateľov dopravných prostriedkov, ktorí nevykonávajú dopravu ako svoju hlavnú činnosť. Môžu nimi byť tak fyzické ako aj právnické osoby. Pre vznik ich objektívnej zodpovednosti sa vyžaduje, aby škoda bola spôsobená motorovým vozidlom. Pre vznik tejto zodpovednosti musí byť splnená tá skutočnosť, že škoda bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku. Uvedená zodpovednosť je založená na objektívnom princípe zodpovednosti, teda bez ohľadu na zavinenie. Takto koncipovaná právna úprava pôsobí predovšetkým preventívne, lebo podnecuje k riadnej údržbe dopravných prostriedkov, ako aj k dôslednejšiemu dodržiavaniu pravidiel cestnej premávky s tým, že riziko, ktoré plynie zo špecifického zdroja zvýšeného nebezpečenstva súvisiaceho s prevádzkou dopravných prostriedkov nesie totiž ten, komu táto prevádzka slúži, teda prevádzateľ. Vzhľadom k tomu, že žalovaný 2/ bol prevádzateľom OMV ktorým došlo k dopravnej nehode, s prihliadnutím na jeho objektívnu zodpovednosť je súd toho názoru, že aj žalovaný 2/ je v tomto konaní subjektom pasívne legitimovaným. Tu sa súd ale nestotožnil s tvrdením žalovaného 2/, že spolu so žalovanou 1/ má solidárne postavenie a to vzhľadom k tomu, že zodpovednosť žalovanej 1/ je odvodená z inej právnej normy, za splnenia iných zákonných predpokladov (okrem iného aj zavinenie) ako je tomu pri zodpovednosti žalovaného 2/.

31. Podľa § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

32. V neposlednom rade namietal svoju pasívnu legitímáciu aj žalovaný 3/, ktorý ustálenú judikatúru považuje za neakceptovateľnú a rozsudok 6Mcd0 za nezákonný (viď vyjadrenia žalovaného 3/ uvedené vyššie). Z rozhodovacej činnosti je súdu zrejmé, že otázka pasívnej legitímácie poisťovní v sporoch o nemajetkovú ujmu pozostalých nebola zjednotená, čo viedlo aj k zamietaniu žalôb vo vzťahu k poisťovniam práve pre nedostatok ich pasívnej legitímácie. Na takéto rozhodnutia poukázal aj žalovaný 3/, ktoré doložil aj do konania, pričom sa ale jedná o rozhodnutia skoršieho dáta. Podľa názoru súdu, v tejto otázke došlo už ale k ustáleniu rozhodovacej praxe, čomu prispeli aj rozhodnutia na ktoré správne poukazoval žalovaný 2/ - rozsudok NS SR č. 3 Cdo/230/2017 zo dňa 28.03.2019 ako aj judikát č. R 61/2018 uverejnený aj v zbierke stanovísk NS SR - a ktorým bola prelomená doterajšia rozhodovacia prax, resp. aj nejednotnosť v otázke pasívnej legitímácie poisťovní v týchto konaniach, tak že „škodou pre účely zákona č. 381//2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmena a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení, je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“

33. Podľa čl. 2 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov, Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

34. Podľa čl. 2 ods. 3 CSP, ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a práve osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

35. Medzi najvyššie súdne autority patrí: Ústavný súd Slovenskej republiky, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako aj Európsky súd pre ľudské práva a Súdny dvor Európskej únie. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že CSP stojí na predvídateľnosti rozhodnutí súdu. Predvídateľnosť je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Strany sporu by nemali byť zaskočené takým postupom súdu, ktorý nemá oporu v predvídateľnom právnom postupe súdu, ktorý nie je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami.

36. Okresný súd pri aplikácii vyššie uvedeného článku, práve za účelom zachovania princípu právnej istoty, a riadiac sa s už uvedenou aktuálnou judikatúrou prijal záver o pasívnej legitímácii aj žalovaného 3/. Keďže súd sa v danom prípade neodklonil od konštantnej judikatúry, na túto len odkazuje, z ktorého dôvodu toto rozhodnutie neobsahuje bližšie zdôvodnenie v otázke pasívnej legitímácie žalovaného 3/. Súd preto ani neprihliadol na ostatnú argumentáciu žalovaného 3/ o nezákonnosti a neakceptovateľnosti uvedeného rozhodnutia. Záveru o rôznorodnej súdnej praxi v otázke posúdenia pasívnej legitímácie poisťovní pri tomto druhu konania svedčí napr. aj Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/133/2016 zo dňa 15.03.2017 - teda pred rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 6Mcd0 1/2016 zo dňa 31.07.2017, z ktorého je zrejmé, že už aj v tom čase súdy zaväzovali poisťovňu povinnosťou plnenia, odvolávajúc sa na eurokomfortný výklad, ako aj rozhodnutia ústavného súdu. Ak žalovaný 3/ v konaní poukázal na rozhodnutia súdov SR, ktorým boli žaloby zamietnuté pre nedostatok pasívnej legitímácie poisťovní, len dokazuje nejednotnosť v rozhodovacej činnosti, s tým, že podľa názoru súdu práve judikátom R 61/2018 bola táto nejednotnosť odstránená. Súd preto čo sa týka otázky pasívnej legitímácie žalovaného 3/ odkazuje v plnom rozsahu na uvedený judikát. Na námietky žalovaného 3/ o jeho nezákonnosti a neakceptovateľnosti neprihliadol. Súd len uvádza, že žalovaný 3/ ako subjekt pasívne legitimovaný práve z dôvodu poistnej zmluvy (ktorej existencia v čase dopravnej nehody nebola v konaní rozporovaná) musí nahradiť v súlade s tzv. motorovými smernicami aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatnené v danom tomto spore (§11, §13 OZ).

37. Žalobcovia v konaní žalovali troch žalovaných, z ktorých pri žalovanej vyplýva zodpovednosť z ustanovenia § 420 ods. 1 OZ, žalovaného 2/ z ustanovenia § 427 OZ, a žalovaného 3/ zo ZoPZP. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči zodpovednému subjektu na totožné plnenie súčasne, každý z iného dôvodu (v prejednávanej veci subjektívna zodpovednosť, objektívna zodpovednosť, zodpovednosť podľa ZoPZP), má súd zato, že v prípade všetkých žalovaných nevzniklo solidárne spoločenstvo a to ani v rozsahu ako to uvádzal žalovaný 2/ a to s prihliadnutím aj na ustanovenie § 440 OZ umožňujúce uplatnenie regresného nároku žalovaného 2/ voči žalovanej 1/.

38. Podľa § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

39. Podľa § 13 ods. 1,2,3 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie. (2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

40. Podľa § 15 OZ, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

41. Podľa § 16 OZ, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

42. Podľa § 415 OZ, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

43. Podľa § 788 ods. 1 OZ, poisťnou zmluvou sa poisťiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poisťiteľom poisťnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poisťné.

44. V konaní nebol spor ani o právnom základe na plnenie, s tým, že žalovaní mali za to, že požadovaná čiastka zo strany žalobcov je neprimeraná a nemala by nahrádzať chýbajúci príjem. Čo sa týka aktívnej legitimácie žalobcov táto bola preukázaná podľa § 15 OZ, ktorým je zabezpečená posmrtná ochrana osobnosti občana, jeho príbuznými a práve podľa tohto ustanovenia po smrti fyzickej osoby patrí právo na uplatnenie ochrany osobnosti zomrelej fyzickej osoby manželovi a deťom, ktorí si v tomto konaní uplatnili aj posmrtnú ochranu. V danom prípade sa jedná o osoby, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutému občanovi, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti je aj ich osobným záujmom. Obsah tohto práva je zhodný s obsahom práva, ktoré patrilo zomrelému. Žalobcovia ako osoby aktívne legitimované majú v zmysle zákonnej úpravy právo na ochranu osobnosti podľa § 11 a § 13 OZ a to práve z dôvodu, že smrťou manžela a otca došlo k neoprávnenému zásahu do ich osobnostných práv, a to rodinného života, ktorý zahŕňa vzťahy medzi blízkymi príbuznými. Súkromný, teda aj rodinný život zahŕňa v sebe právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľuďmi (okrem iných aj členmi rodiny). Prirodzenou súčasťou života je aj smrť človeka, pričom akcetovateľná je prirodzená smrť. Zavinená (nečakaná) smrť blízkej osoby predstavuje pre úzky a pevný rodinný vzťah, rodinné väzby tak vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvoj osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma. Smrť fyzickej osoby v dôsledku zavineného protiprávneho konania so sebou prináša následok, ktorý nie je možné odstrániť a ani nijako ho napraviť. Takáto nečakaná udalosť potom so sebou prináša nereparovateľnú citovú ujmu, ktorá preukázateľne nastala aj u žalobcov, tak u manželky ako aj syna. Z vykonaného dokazovania je preukázaná dôvodnosť uplatneného nároku, keďže p. Š. zomrel práve v dôsledku dopravnej nehody, zavineným konaním žalovanej 1/, z ktorého dôvodu žalobcom vznikol nárok na nemajetkovú ujmu - ako určitého odškodnenia.

45. V konaní je nesporne preukázané, že pri dopravnej nehode protiprávnym nedbanlivostným konaním žalovanej 1/ bola zavinená smrť manžela a otca žalobcov. Pokiaľ ide o určenie výšky odškodnenia za takéto konanie, súd sa pri jej určení spravoval úvahou, ako, akým spôsobom je možné vôbec peniazmi oceniť ľudský život človeka, s ktorým žalobkyňa 1/ bola v manželskom zväzku 38 rokov a žalobca 2/ žil po jeho boku - 37 rokov, od svojho narodenia, ako jediný syn. Všeobecne je podľa názoru súdu hodnota blízkeho (milovaného) človeka nevyčísľiteľná a nenahraditeľná žiadnou finančnou sumou. Avšak pre dané konanie existujú určité kritéria na určenie výšky, ktorou sumou je možné aspoň zmierniť (nikdy nie zaceliť) ťažkú citovú ujmu a neoprávnený zásah do práva na ochranu poškodeného a pozostalých blízkych osôb formou právnych prostriedkov upravených v OZ. Za takéto kritéria súd považuje A/ - intenzitu vzťahu žalobcu s nebohým, B/ - vek zomrelého a vek pozostalých, C/ - otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, D - prípadne poskytnutie inej satisfakcie. Spolu s týmito kritériami súd prihliadol aj na okolnosti osoby zodpovednej, ktorými sú - postoj žalovanej 1/: - jej ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie, B- dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu, C - jej majetkové pomery, D - miera zavinenia, resp. miera spoluzavinenia usmrtenej osoby. Súd z vykonaného dokazovania - reakciách žalobcov na pojednávaní, plač, smútok, ťažký, ťažší spôsob komunikácie, mal preukázané, že žalobcovia sa s touto udalosťou nevysporiadali a otázne je, či sa do konca svojho života s ňou aj vysporiadajú, hoci ich manžel, otec zomrel vo veku 65 rokov, teda vo veku, keď sa smrť už prejaví u mnohých ako následok chorôb, avšak zároveň vo veku, ktorý je hlboko pod priemernou dĺžkou života mužov v SR. Je to zároveň vek, ktorý mnohým umožňuje byť ešte aj pracovne činnými. Súd ale pozoroval

ľútosť, plač pri výpovedi, aj pri žalovanej 1/ -teda vodičky OMV ktorým bola spôsobená nehoda. Aj v jej prípade táto udalosť určite zasiahla do jej života. Neprišla síce o blízku osobu, avšak musí žiť každý deň s vedomím, že pri dopravnej nehode, ktorú spôsobila práve ona, došlo k usmrteniu niekoho blízkej osoby. Nikto nemôže vedieť, koľko by neb. ešte žil, avšak čo je jednoznačné, jeho život bol ukončený predčasne, neprirodzene, v dôsledku protiprávneho konania.

46. Podľa uvedených atribútov súd posudzoval osobitne vzťah žalobkyne 1/ - manželky k nebohému a osobitne vzťah žalovaného 2/ - syna k nebohému.

47. 1. Čo sa týka manželky, z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že manželka žila spolu úplne bežný život, aj v tejto dobe vysokej rozvodovosti zotrvali v manželstve 38 rokov, bez väčších nedorozumení. K uvedenému záveru súd dospel tak z výpovedi samotnej žalobkyne, ako aj svedka. Svedok je síce rodinným príbuzným žalobcov, avšak jeho svedeckú výpoveď súd hodnotí ako nezaujatú. Súd je toho názoru, že len osoba, ktorá je v bližšom kontakte s pozostalými, bola v kontakte aj s nebohým, môže hodnoverne opísať situáciu v rodine pred nehodou a po nej, pretože len táto osoba vníma ich každodenný život, ako aj vie opísať prejavy pozostalých po smrti blízkej osoby. Súd vzťah manželov preto považuje za nadštandardný, kedy sa im podarilo zotrvať vo vzájomnej láske, úcte, rešpekte, so zachovaním a rešpektovaním neoceniteľnej hodnoty rodiny u oboch partnerov. Vyplýva to pravdepodobne aj z hodnôt, ktoré manželka uznávala ako kresťania. Súd zároveň prihliadol aj na tú skutočnosť, že neb. nevykonával ani v minulosti takú prácu, v dôsledku ktorej by musel cestovať na týždňovky, resp. nevykonával prácu v zahraničí. Z uvedeného dôvodu manželka boli počas ich manželského spolužitia vždy spolu, pričom nehoda sa stala už v období ich dôchodkového veku, teda v období, keď boli odbremenení od pracovného života a teda mohli tráviť ešte viac času spolu.

47.2. Po uvedenej tragickej nehode, ktorá sa navyše stala pred najkrajšími sviatkami roku, kedy má rodina k sebe ešte bližšie, žalobkyňa 1/ musela prežiť Vianoce bez manžela, ktoré boli hneď nasledujúceho dňa, v tomto sviatočnom období musela zariadiť pohreb, a hlavne od uvedeného dňa musí prežiť každý jeden deň bez osoby, ktorá ju sprevádzala väčšou časťou jej života, bez podpory manžela, bez vľúdnych slov, bez človeka s ktorým kráčala cestou života spolu, bez spoločných plánov, bez spoločných riešení problémov, pretože zrazu nie je ani možnosť sa opýtať na jeho názor, bez človeka pri ktorom sa ráno zobúdza a ktorý jej chýba. Každé jedno ráno a každý deň je zrazu iný, avšak musí sa prežiť. Na žalobkyňu 1/ uvedené udalosti mali až taký dopad, že žalobkyňa 1/ následky tejto udalosti nevie prežiť bez odbornej pomoci, čo preukázala lekáskymi správami. Vzhľadom na tieto okolnosti možno považovať uvedený zásah do jej rodinného života ako zásah veľmi vysokej intenzity, ktorý nastal po dlhých rokoch spoločného manželského života a v čase, keď prirodzeným behom života boli manželka už v dôchodkovom veku, kedy za prirodzených okolností by si mohli užívať vzájomnú blízkosť ešte vo väčšom rozsahu, vzhľadom k ich usporiadanému rodinnému životu, tešiť sa z vnúčať, byť im podporou. Žalobkyňa 1/ správne uviedla, že aj napriek tomu, že má dobrého syna, manžel chýba, a to práve z dôvodu iného rozmeru rodičovského vzťahu v porovnaní so vzťahom manželským.

47.3. Neb. W. Š. bol navyše osobou spoločensky aktívnou, keď aktívne účinkoval aj v dôchodkovom veku (po pauze v dôsledku choroby) v mužskej speváckej skupine, ako aj hral na rôznych spoločenských udalostiach, bol známy týmito aktivitami nielen v obci, ale aj v susedných obciach, v regióne. Pôbil ako člen výboru vinohradníckeho spolku. Tiež v minulosti reprezentoval v kolkoch, vo futbale.

47.4. Súd ďalej poukazuje aj na otázku určitej hmotnej závislosti žalobkyne 1/ na usmrtenej osobe. Žalobkyňa uviedla že je poberateľkou invalidného dôchodku v sume 480 Eur - čl. 170 a listinnými dokladmi preukázala, že jej neb. manžel bol poberateľom dôchodku v sume 482,40 Eur, pričom je ale zrejme, že sa jedná o rozhodnutie sociálnej poisťovne z roku 2012 - čl. 195. Manželka tak dosahovali porovnateľný príjem. Ďalším listinným dokladom žalobkyňa preukázala, že manželka dňa 12.10.2011 uzatvorili so spoločnosťou SLSP a. s. zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej čerpali úver v sume 13.000,00 Eur s konečnou splatnosťou 20.09.2021. Už pri vyššie uvedenom je zrejme, že po smrti manžela splátka úveru v sume 161,28 Eur predstavuje 33 % z jej celkového príjmu a na krytie všetkých ostatných potrieb jej zostáva len 318,72 Eur. Už len pri zohľadnení tohto výdavku, je možné konštatovať, že žalobkyňa 1/ rade bola finančne závislá na usmrtenej osobe, pretože ich výdavky zodpovedali ich spoločnému príjmu, pričom však po smrti manžela a strate jedného príjmu, musí tieto výdavky znášať sama, čo jej však finančné možnosti nedovoľujú, preto jej vypomáha syn s tým, že jej finančná situácia sa zhoršila aj z dôvodu zdravotných problémov, ktoré si vyžadujú zvýšené výdavky súvisiace so zdravotnou starostlivosťou.

48.1. Čo sa týka intenzity vzťahu nebohého syna s jeho otcom, z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že tento žil v spoločnej domácnosti spolu s rodičmi, najskôr s rodičmi zdieľal aj spoločnú domácnosť, neskôr za vykonania prestavby domu, si vytvoril domácnosť samostatnú. Keďže sa jedná o jediného syna, možno povedať, že neb. všetku svoju rodičovskú lásku venoval len jemu, dôsledkom čoho

boli aj spoločne trávené chvíle či už pri práci, keď neb. odovzdával svojmu synovi svoje skúsenosti, alebo pri iných príležitostiach. Ako vyplýva zo svedeckej výpovede (dôveryhodnosť svedka - viď zdôvodnenie vyššie), aj v prípade otca a syna možno hovoriť o dobrom vzťahu, bez hádok. Žalobca 2/ poukázal len na nedorozumenia vyplývajúce z iného názoru na prácu, čo však nemá vplyv na základ vzťahu ako taký, jedná sa len o bežné názorové nezhody. Neb. bol zároveň oporou aj rodine žalobcu 2/, kedy veľa času trávil so svojou vnučkou, ktorá podľa vyjadrení žalobcov stratu starého otca znáša tiež ťažko. Čo sa týka veku nebohého, ako už bolo uvedené vyššie, dožil sa veku 65 rokov, pričom zomrel vo veku kedy mohol byť v max. miere nápomocný svojmu synovi tak pri prácach s vinicou, pri prácach okolo domu, ale hlavne byť prínosom starorodičovskej lásky pre vnúčatá.

48.2. Žalobca 2/ mal 37 rokov v čase smrti svojho otca, teda jednalo sa už o dospelú osobu, ktorý mal už svoju vlastnú rodinu, svoje prvé dieťa. Aj tu súd musí konštatovať, že nie je ničím výnimočným, keď pri smrti rodičov, rodiča, zostanú sirotu (polosirotu), častokrát aj mal. deti, resp. deti aj v oveľa nižšom veku, bez svojej vlastnej rodiny. Aj napriek uvedenému však aj v prípade žalobcu 2/ súd považuje za zásah do rodinného života žalobcu 2/ ako vysoký a to aj s prihliadnutím na to, že žalobca 2/ od svojho narodenia býval stále v spoločnej domácnosti s rodičmi, so svojím otcom udržiaval denno- denný kontakt, pomáhali si vzájomne pri prácach, otec bol žalobcovi 2/ oporou, pomocou, a radosťou aj pre jeho dcéru s ktorou mal neb. podľa žalobcu 2/ ešte lepší vzťah ako on. Je všeobecne známe, že starí rodičia sú darom pre mal. deti o to viac v usporiadanej rodine vyznávajúcej hodnoty, avšak práve v dôsledku náhlej smrti neb., žalobca 2/ prišiel predčasne o otca a jeho deti o starého otca.

48.3. Rovnako aj žalobcu 2/ táto tragická udalosť zasiahla pred najkrajšími sviatkami roku, kedy má rodina k sebe ešte bližšie, a aj žalobca 2/ musel prežiť Vianoce bez otca, ktoré boli hneď nasledujúceho dňa. Musel byť nápomocný pri zariaďovaní pohrebu, a hlavne od uvedeného dňa musí žiť už bez svojho otca, bez jeho cenných rád a pomoci, ako aj bez spoločne strávených chvíľ pri práci, alebo aj vo folklóre. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplýva, že žalobca 2/ nevyhľadal odbornú pomoc, avšak ako uviedol svedok, uzatvoril sa do seba, nezúčastňuje sa spoločenských akcií (len nevyhnutných - vystúpenia jeho dcéry). Vzhľadom na tieto okolnosti súd považuje uvedený zásah aj do rodinného života žalobcu 2/ ako zásah vysokej intenzity, ktorý nastal po dlhých rokoch spoločne zdieľanej domácnosti (najskôr intenzívnejšie, neskôr menej intenzívne s ohľadom na samostatnú domácnosť ale v dome spolu s rodičmi), kedy by za prirodzených okolností mohol byť otec svojmu synovi, vnučkám veľmi veľkou oporou, pomocou a osobou, ktorá by hodnoty ním vyznávané odovzdávala aj ďalšej generácii.

48.4. Čo sa týka posúdenia hmotnej závislosti, súd ju nevidí u žalobcu 2/, keďže žalobca 2/ pracuje a dosahuje príjem podľa jeho udania 800-900 Eur, má svoju vlastnú rodinu. Aj napriek uvedenému, smrť jeho otca má dopad aj na jeho rodinný rozpočet, keďže vypomáha matke s jej výdavkami pre jej nedostačujúci príjem.

49. V prípade tak žalobkyne 1/ ako aj žalobcu 2/ nebolo preukázané poskytnutie inej formy satisfakcie. Právny zástupca žalobcov len poukazuje na likvidáciu uplatnených nákladov spojených s pohrebom, ktoré poisťné plnenie nebolo krátené. V akej výške malo byť poskytnuté plnenie, to v konaní tvrdené nebolo.

50. 1. Čo sa týka žalobkyne 1/ - ako pôvodcu uvedeného zásahu, jedná sa o mladého človeka, ktorá mala v čase dopravnej nehody len 27 rokov. Ako sama uviedla, bola v období, kedy si plánovala založiť rodinu, mala prácu, chodila navštevovať rodičov. Aj tu možno konštatovať, že žila bežný život, do ktorého však zasiahli uvedené tragické udalosti, obdobne ako do rodiny žalobcov s tým rozdielom, že žalovaná 1/ sa nemusí vysporiadať ešte aj so stratou blízkeho človeka. Žalobcovia opakovane uvádzali, že očakávali od žalovanej 1/ osobné ospravedlnenie, viac pokory, ľútosť. Z konania bolo preukázané, že žalovaná zvolila prvotne listinnú formu ospravedlnenia, ktorá sa však u žalobcov nestretla s veľkým pochopením. Podľa reakcii žalovanej 1/ na pojednávaní je ale zrejmé, že k celej situácii nie je ľahostajná, aj na pojednávaní prejavila ľútosť a ako uviedla, nie je dňa keď na to nemyslí. Keby mohla, vrátila by to späť. V danom prípade však nastal nezvratný stav, nič už neb. nevráti život a rovnako ako žalobcovia aj žalovaná 1/ s týmto musí žiť ďalej. Podľa názoru súdu, aj žalovaná 1/ sa musela vysporiadať so situáciou, naučiť sa žiť s pocitmi, ktoré u nej vyvolávajú spomienky, spracovať šok aby vôbec mohla ísť ďalej. To, že ani pre ňu celá táto situácia nebola ľahká, dokazuje aj je správanie po, kedy potrebovala intenzívnu pomoc rodiny, kolegov, poukazovala aj na medikamentóznou podporu s tým, že odbornú pomoc nevyhľadala, snažila sa veci riešiť za podpory rodiny. Až následne došlo k ospravedlneniu ústnemu a to pri príležitosti prejednaní veci v rámci trestného konania. Žalovaná 1/ - aj napriek neprítomnosti žalobcov, sa im ospravedlnila aj na pojednávaní konanom dňa 02.08.2019. Podľa názoru súdu nemožno preto hodnotiť správanie žalovanej 1/ ako nemajúcej pokoru, ľútosť. Je neskutočné ťažké postaviť sa pred pozostalých hoci so zámerom vyslovenia im ospravedlnenia, s vedomím, že práve „ja som spôsobila smrť Vášho otca, manžela“. Rovnako nie je ľahké ani predpokladať priamu reakciu pozostalých a prípadne ju zvládnuť.

Súd uznáva, že osobný kontakt a osobné ospravedlnenie sa môže javiť ako úprimnejšie, avšak nie vždy je tomu tak, pretože záleží aj od osoby, jej povahových vlastností a tak, ako papier znenie veľa aj vyloviť ospravedlnenie je možné bez kúska empatie. Preto súd považuje prvotné ospravedlnenie, hoci písomné, za prejav jasnej ľútosť žalovanej 1/ vyplývajúce aj z rozpoloženia jej samotnej, ako aj možno ovplyvnené časom vzniku dopravnej nehody - Vianoce. Navyše, žalovaná 1/ sa následne ospravedlnila aj osobne. Z osobného pozorovania súdu čo sa týka žalovanej 1/ je preukázané, že aj ona, hoci s odstupom času, počas ktorého sa jej narodilo dieťa, teda prežila veľmi radostné chvíle, mala pomoc rodiny, ktorá stojí pri nej, pomáha jej, prežíva stále traumy, čo vyplývalo aj z jej reakcií pri jej výpovedi. 50.2. Čo sa týka dopadu do duševnej sféry žalovanej 1/ aj v tomto prípade je tento preukázaný už len z osobného pozorovania a reakcií žalovanej 1/ - viď aj predchádzajúci odsek. Žalovaná 1/ síce nevyhľadala odbornú pomoc, avšak uvedené automaticky neznamená, že nezažila traumy, že sa netrápi a že sa tieto udalosti nedotkli aj jej osobného života. Ako uviedla, rozhodla sa veci zvládnuť sama, za podpory svojej rodiny, v začiatkoch aj za použitia upokojujúcich liekov, ktoré mala v rodinnej lekárnici. Tu súd poukazuje na to, že v prípade žalovanej 1/ sa jedná o mladý organizmus, a navyše, ako sama uviedla, v tom období sa snažila otehotnieť, čo sa jej aj podarilo, teda vo svojom živote v tom čase mala aj pozitívne vnemy, ktoré jej pomáhali preklenúť uvedenú situáciu. Neznamená to však, že sa jej dané okolnosti bytostne nedotkli.

50.3. Žalovaná predloženými listinnými dokladmi - deklarovala svoju finančnú situáciu. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne vyplýva, že do 01.03.2018 je bol priznaný nárok na materské. V období od 10/2018 - 12/2018 bola poberateľkou rodičovského príspevku v sume 214,70 Eur, následne v sume 220,70 Eur (potvrdenie vystavené k 26.08.2019). Predložila aj potvrdenie od jej zamestnávateľa preukazujúci jej príjem za obdobie 11/ 2016 -2/2018. Čestným prehlásením zo dňa 06.08.2019 vyhlásila, že nie je vlastníkom bytu, rodinného domu ani iného nehnuteľného majetku ako ani nevlastní motorové vozidlo (č. l. 259-266).

50.4. Čo sa týka zavinenia, v konaní bolo preukázané výlučné zavinenie žalovanou 1/, čo vyplýva z pripojeného trestného spisu 4T/101/2017, ktorá skutočnosť rovnako v konaní nebola sporná. A práve aj z dôvodu jednoznačného zavinenia, by možno bolo vhodné uberať sa nielen v medziach zákona, ale prejaviť možno ľudský rozmer a pohľad na spravodlivosť v podobe dobrovoľného odškodnenia. Súd nespochybňuje ťaživosť dopadu uvedenej udalosti na samotnú žalovanú 1/, avšak ako už bolo povedané, žalovaná 1/ si svoj život buduje, má otvorenú budúcnosť, pričom žalobcom sa radosť z prítomnosti manžela a otca, starého otca práve v dôsledku jej zavineného konania predčasne skončila a to práve z dôvodu jej zavineného (hoci nedbanlivostného konania).

51. S prihliadnutím na objektívnu zodpovednosť žalovaného 2/ a povinnosť plnenia žalovaného 3/ vyplývajúceho zo ZoPZP, v prípade týchto žalovaných, hoci zodpovednostných subjektov, súd nevykonával uvedený rozbor ako pri žalovanej 1/.

52. Súd okrem zhodnotenia vzťahu žalobcov s nebohým, okrem zhodnotenia situácie na strane žalovanej 1/, objektívnej zodpovednosti žalovaného 2/, zodpovednosti žalovaného 3/ vyplývajúceho zo zmluvy o PZP, pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadol aj na to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Súd preto vychádzal z princípu proporcionality tak, že okrem už uvedeného zároveň prihliadol aj na to, aké čiastky v rámci náhrady boli prisúdené v iných prípadoch a to nielen v obdobných, ale aj v ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv. Tu súd poukazuje na už citovaný rozsudok KS Trenčín 5Cdo/133/2016, ktorým súd potvrdil rozsudok okresného súdu Nové mesto nad Váhom a ktorým bola žalobkyniam - dcéram priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť oboch rodičov každej po 30.000,00 Eur (dcéry mali vytvorené samostatné domácnosti, jedna žila v zahraničí), ďalej napr. rozsudok OS Trnava v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava, č.k. 24Co/368/2015-311, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo sume 40.000,- eur za smrť manželky žalobcu v dôsledku protiprávneho úkonu zodpovedného subjektu spočívajúceho v porušení pravidiel cestnej premávky. Ďalej rozsudkom OS Liptovský Mikuláš, č.k. 7C/256/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č.k. 8Co/264/2013-223 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť otca maloletého dieťaťa vo výške 23.000,- manželke zomrelého a rodičom zomretého každému po 10.000,- eur, pričom pôvodcom zásahu bola fyzická osoba z dôvodu porušenia pravidiel cestnej premávky.

53. S prihliadnutím na uvedené dôvody, hlavne intenzitu vzťahu tak manželky, ako aj syna s neb., následky uvedeného zásahu do ich rodinného života, ako aj v kontexte citovaných rozhodnutí, súd preto vyhovel žalovanému nároku v plnom rozsahu, keď manželke neb. priznal nemajetkovú ujmu v sume 20.000,00 Eur a synovi v sume 15.000,00 Eur. Tu súd zároveň prihliadol aj na majetkovú situáciu žalovanej 1/, jej vek, postavenie, najmä z pohľadu vymožitelnosti súdneho rozhodnutia, pričom sa jedná

o matku mal. dieťaťa, ktorá ale bola (a po skončení rodičovskej dovolenky je predpoklad, že aj bude ďalej) pracovne činná spolu so svojim manželom, ktorý bol pracovne činný aj v čase rozhodnutia, a teda aj za predpokladu, že by žalovaná 1/ mala plniť v celom rozsahu, túto sumu súd nepovažuje za likvidačnú pre rodinu žalovanej 1/ s prihliadnutím aj na tú skutočnosť, že pre mladé rodiny je v súčasnej dobe bežná úverová zaťaženosť v oveľa väčšom rozsahu ako je priznaná suma nemajetkovej ujmy - 35.000,00 Eur. Je nepochybné, že uvedená suma bude zasahovať do rodinného rozpočtu žalovanej 1/, ale v prvom rade súd poukazuje na to, že žalovaná 1/ nie je zviazaná na plnenie výlučne sama, vzhľadom k viacerým zodpovednostným subjektom, a zároveň žalovaná 1/ si je vedomá svojho skutku, ako aj jeho tragických následkov, ku ktorým sa ja sama dozнала, a za ktoré nesie okrem trestnoprávnej zodpovednosti aj zodpovednosť občianskoprávnou.

54. Súdu je známe, že naša právna úprava neumožňuje rozpočítanie priznanej odmeny na jednotlivé dni, za účelom preukázania dôvodnosti priznania nároku v danom rozsahu. Aj napriek uvedenej skutočnosti súd takýto výpočet uvádza. Odo dňa tragickej udalosti len ku dňu rozhodnutia žalobcovia už prežili 1.108 dní bez otca, manžela (rok 2016 - 8 dní, roky 2017 - 2019 - 3x 365 dní, a rok 2020 - 59 dní). V prípade žalobkyni 1/ nemajetková ujma, na každý deň, ktorý musí prežiť bez manžela predstavuje 18,05 Eur, ktorá suma má slúžiť k zmierneniu jej bolesti nad stratou manžela. V prípade žalobcu 2/ uvedená suma predstavuje 13,54 Eur, ktorou má byť nahradená láska, starostlivosť, opora a podpora otca, starého otca. A každým ďalším dňom sa táto suma len znižuje. Uvedený výpočet súd použil len ako ilustráciu na preukázanie „hodnoty“ dňa bez manžela a otca. Ako už bolo povedané, žiadne peniaze nemôžu nahradiť stratu človeka, ktorý je nevyhnutnou súčasťou Vášho života, ale môžu pozostalým aspoň sčasti uľahčiť život bez neho. Súd sa nestotožňuje preto s tvrdením žalovaných 2/ a 3/, že v danom prípade sa jedná o neprimeranú sumu nemajetkovej ujmy, navyše ak sú zodpovednostnými subjektmi až tri osoby, z ktorých jednou z nich je poisťovňa v dôsledku u zatvorenej zmluvy o PZP. Podľa názoru súdu, je súdom priznaná suma pre poisťovňu úplne nezanedbateľná aj v prípade, ak by plnila v celom rozsahu. Poistné zmluvy sú uzatvárané práve z dôvodu prevzatia plnenia pre prípad zmluvne krytých poistných udalostí, čo je jednoznačne aj tento prípad. U zviazaných subjektov dôjde k postihu len finančnej stránky (pri rozdelení min. v rozsahu 1/3) ktoré finančné prostriedky je možno získať. Zároveň predmetom činnosti žalovaného 3/ je poisťovacia činnosť a z toho vyplývajúce aj poistné plnenie v prípade poistnej udalosti, teda činnosť žalovaného 3/ takéto plnenie predpokladá. Avšak žalobcovia, pokiaľ by urobili čokoľvek, už nikdy nedosiahnu obnovenie rodiny o chýbajúci článok manžela a otca, pretože v ich prípade bola postihnutá rodinná stránka života. Tento stav sa už nezmení.

55. Súd preto nepovažuje priznanú nemajetkovú ujmu ani za neprimeranú, ako ani za prostriedok obohatenia sa, ale považuje ju za zodpovedajúcu preukázaným pevným vzťahom pozostalých a usmrteného, ako aj pretrvávajúcu traumou u oboch žalobcov s prihliadnutím na zavinené konanie žalovanej 1/ a objektívnu zodpovednosť žalovaného 2/, ako aj povinnosť žalovaného 3/ plniť z poistnej zmluvy.

56. Zákonná úprava nestanovuje, na čo konkrétne majú byť takto priznané finančné prostriedky použité. Žalobcovia síce poukazovali na to, že by tieto prostriedky použili na krytie ich zvýšených výdavkov v súvislosti s pohrebom, ako aj zaplatenie zostatku pôžičky, to ale neznamená, že takto uplatnený nárok je potrebné považovať za nedôvodný, resp. smerujúci k obohateniu alebo zabezpečeniu zdroja obživy. Prvotne sa uvedeného nároku žalobcovia domáhajú práve z dôvodu straty blízkeho človeka. Podľa názoru súdu, v prípade ak by si žalobcovia mohli vybrať medzi nejakou ujmou a navrátením manžela, otca, ich odpoveď by bola jednoznačná.... Je preto úplne samozrejmé, že žalobcovia by takto získané prostriedky (za predpokladu ich reálneho nadobudnutia) použili predovšetkým na ich zvýšené výdavky. Opätovne súd poukazuje na to, že do uvedenej situácie sa žalobcovia dostali v dôsledku zavineného konania žalovanej 1/ a ak by sa tak nestalo, úver, ako aj iné výdavky by splácali ďalej sami v rámci svojich možností. Tu je namieste sa zamyslieť aj nad ľudskou (nielen právnou) stránkou následkov tejto tragickej udalosti a porovnať hodnotu života blízkeho človeka s nemajetkovou ujmou, ako aj finančné možnosti zodpovednostných subjektov.

57. Pre dôvody uvedené vyššie, súd preto zviazal žalovaných, ktorí majú podľa názoru súdu samostatné postavenie, plnením tak, ako je to uvedené v prvom výroku tohto rozsudku.

58. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

59. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

60. Keďže týmto rozhodnutím sa konanie končí, okresný súd zároveň rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania. Žalobcovia mali v konaní plný úspech, preto im bol priznaný nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % v súlade s § 255 ods. 1 CSP s prihliadnutím na ich postavenie v spore. O

výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný (žalovaný) dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený (žalobca) môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v platnom znení - Exekučný poriadok).

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z. z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z. z.).